

VIENYBE LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 25.

Plymouth, Pa., 20 d. Birželio (June) 1900 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XV.

Raszant apie permainymą adresu būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinčių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00

all communications must be addressed

J. J. Paukštis & Co. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in Lithuanian language:

FOR PRINTING in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Iszeina kožną Seređą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARĘ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėm 25c
Už colį vieną sykį garsinant 010c
Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c
Tris sykius [už vieną dolerį] 100c

Pinągal kitaip nesiusunčia, kaip tik pe MONEY ORDER, arba registravotose gromatose, ant szito antraszo:

J. J. Paukštys & Co.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.

„Vienybes Lietuvniku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos del draugysezių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* * * Ant visu kialiū geriausiu ir greiciausiu laivu * * *

J. J. Paukštis & Co.
(P. O. Box 1018) 224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

Siunczia piningus į visas svieto dalis greitai ir pigei. Norintis kad jo piningai siuncziami į tėvynę neprazūtų ir kū greiciausiai nueitų tegul kreipiasi pas mumis
Po TOKIU ADRESU

Lietuviszkas ir Lenkiszkas **Kromas** visokių szviezių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis svieto, ant greiciausiu ir drueciausiu laivu. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiunczia į uzmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
NANTICOKE, PA.

FRANK KOONS

Hotelis ir Restauracija

88 E. Market str.
Wilkes Barre, Pa.

{ Prieszais dypą }
{ L. V. gelzkelio }

Keleiviams geriause nakvyne.

PRZESZLO 25 LAT
uzywaja wszystkie narody swiata
na

REUMATYZM,

NEURALGIE i podobne choroby,
wyrabiany na podstawie scislych
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCZYNYCH,
stawny **DR. RICHTERA**
„KOTWICZNY“

PAIN EXPELLER.

NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tyko ma „KOTWICE“ za markę ochronną
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
13 filii. Własne fabryki szkła.
25 ct. i 50 ct. Uznaje go i poleca:
najslawniejsi lekarze, właściciele szkodów artecznych duchowni i inne znakomite osoby. Blizsze szczegoly u F. A. Richtera & Co.
215 Pearl St. N. Y.

DRA RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym środkiem na kolki niestrawnosć, choroby zoladzka.

Daktarka. Johanna Zelviene.

Vienintėlė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
a idarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Mėsinyczia Adomo Adzgaucko,

Uzlaiko kasdien szviezią mėsa, kiau-lieną, verszieną, jautieną, avinczieną, kumpiai szviezi rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi uzlaikau mil-tų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p'gesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas **Ad. Adzgaucka**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

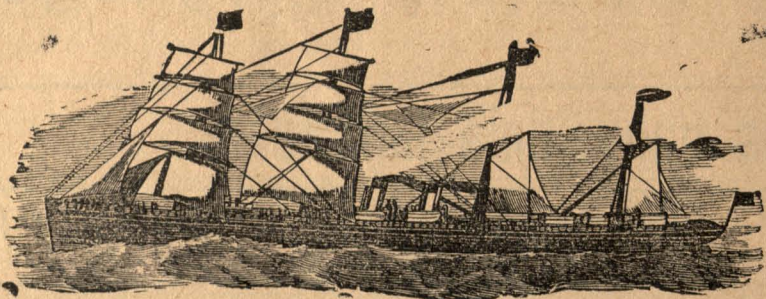
Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greiciausiu laivu uz pigiausia preke. Esu uztvirtintu agentu ant liniju North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziam pinigus, kurius jusu prieteliai gauna i 15 dienu. Musu kantoroje galite susizneketi lietuviszkai ir lenkiskzakai. Ateikite ir persiludikite, kad mes per 25 metus su koznu apsiobjome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu gelezinkeliu Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSU EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.
20 Maaskade Rotterdam.

LINKSMAM NAME MUZIKA VIS YRA

Uz \$500 PIANO ARBA \$250 VARGONUS daugelis zmoniu negal nusipirkti nei moka ant ju grajyti. HOME MUSIC Box uzima ju vieta ir delei pigumo gali ir vargingiausis zmogus nusipirkti. Grajija taja muzika net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra iszdirbtos ant plieniniu voleliu, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba kitokius. Turi meilu balsu ir nudada kaip

vargonai. Grajija visas dainas, kurios palinksmina senus ir sergancius Bovija visa draugyste gražiausiais valcais, polkomis, kadriliais ir t. t. Pagelbsti dainavimui visu populiarszkų dainu. Linksmi bova vaikams. Ji grajija per 1000 visokiu kompoziciju. Yra tai apdyvytinas iszradimas. Tukstantcius paliudijimu turime nu uzganedintu pirkēju. „Teip daug visai nesitikejome“ sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskum sveria 16 svaru. KASZTUOJA TIKTAI \$6.00 grazioje agentyje su kompozicijoms. Nusiusim jums gale \$3.00 per Expressa. Agentai gerai uzpelno. Greitai parsiduda. Atsiuskite uz 2 ct. marke del katalogo ir tt.

STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

SEND-NO MONEY

WITH YOUR ORDER, cut this ad. out and send to us and we will send you OUR HIGH

GRADE DROP CABINET BURDICK SEWING MACHINE by freight, C. O. D. subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot and if found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal to machines others sell as high as \$60.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay Special Offer Price \$15.50 your freight agent our and freight charges. Machine weighs 130 pounds and the freight will average 75 cents for each 500 miles. GIVE IT THREE MONTHS TRIAL in your own home, and we will return your \$15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at \$9.50, \$10.00, \$11.00, \$12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine Catalogue, but \$15.50 for this DROP CABINET BURDICK is the greatest value ever offered by any house.

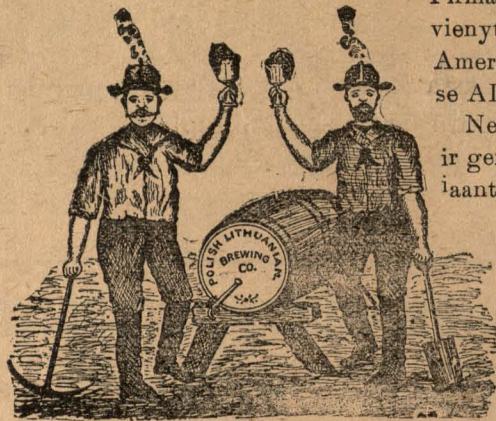
BEWARE OF IMITATIONS by unknown concerns who copy our advertisements, offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. **THE BURDICK** has every MODERN IMPROVEMENT, EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America, from the best material money can buy.

IT COSTS YOU NOTHING to see and examine this machine, compare it with those your storekeeper sells at \$40.00 to \$60.00, and then if convinced that you are saving \$25.00 to \$40.00, pay your freight agent the \$15.50. WE TO RETURN YOUR \$15.50 if at any time within three months you are not satisfied. ORDER TO-DAY. DON'T DELAY. (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriausiu ALU PORTERU ir ELIU.

Nes yra daromas isz grynų javu ir geriausiu apfiniu, norint ir geiaant truputi uzsilinksmi bet galvos neskauda, nes jame nera jokių primaiszytu kvarbu ne proszku.

Todelgi perkantieji ir pardavėjai (karcziarnikai) visados reikalaukite Lietuviszko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspitate aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN.A.

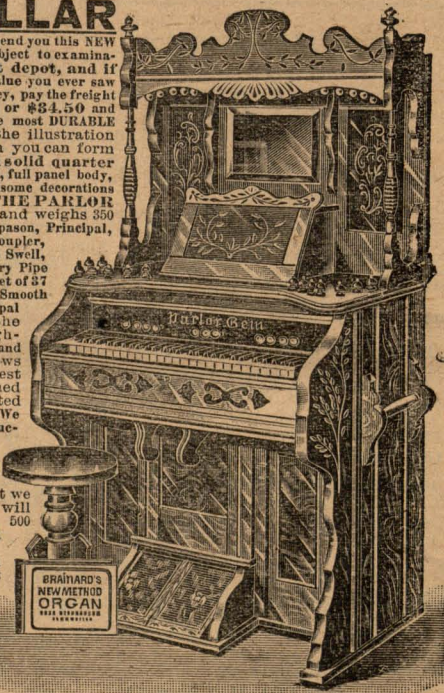
SEND US ONE DOLLAR

Cut this ad. out and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR GEM ORGAN, by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight agent **OUR PRICE \$35.50**, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. **THE PARLOR GEM** is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph, you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. **THE PARLOR GEM** is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 5 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cremona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Pleasing Soft Melodious Principal Reeds. **THE PARLOR GEM** action consists of the Celebrated Newell Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolge felts, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 3-ply bellows stock and finest leather in valves. **THE PARLOR GEM** is furnished with a 10x14 beveled plate French mirror, nickel plated pedal frames, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

GUARANTEED 25 YEARS. With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25-year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 500 of these organs will be sold at \$35.50. **ORDER AT ONCE. DON'T DELAY.**

OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED If you have not dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have a capital of over \$700,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 2,000 people in our own building. **WE SELL ORGANS AT \$22.00 and up!** PIANOS, \$115.00 and up; also everything in musical instruments at lowest wholesale prices. Write for free special organ, piano and musical instrument catalogue. Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.), Fulton, Desplaines and Wayman Sts., CHICAGO, ILL.

visokias knygas,

lietuviszkas, taip dvasiszkas kaip ir moksliszkas, taipgi ir laikraszczius; kaip tai: „Varpa“, Ukininku“ ir „Tevynes Sarga“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama uz \$3 dol. Kataloga knygu ir laikraszczius ant paziuros prisiuncziu dovanai. Uzprasanzant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir piningus prisiusti. *Jurgis Lapinas*
Tilzeje — Tilsit
Ostpr. Germany.

Kasnori gero tavro gauti ir skanaus gerymo ragaut. tegu atsilankopas **Jona Zukaucka**
Pl mouth, Pa.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame iszdirba skaniausia, geriausia ir sveikiausia ALU ELIU ir PORTERU

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J

PETER BREIDT

Locninkas.

AGENTAS

assekuravojimo NAMU ir visokiu DAIGTU nu ognies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

PERŽVALGA.

— „Varpas” ragina tautiečius paaukauti pinigėlių pastatymui paminklo be pailsio dirbusiam ir padėjusiam savo spēkas ant tėvynės labo a. a. Dr. Vincui Kudirkai. Draugystė „Žiburėlis” tam veikalui aukauja 50 rublių. Vienas lietuvis aukauja kapo aptvėrimui geležinį aptvarą. „Vienybės” redakcija aukauja \$5,00 ir atidaro fondą priėmimui aukų nuo tautiečių Amerikoje, ir tikisi, kad tautiečiai nepasigailės cento paminklui tojo mūsų tautos žibintuvo.

— Judoszystė Lietuvoje pereina rubežius net. Negana kad skundžia žandarams už lietuviszkas knygas kaimynai arba piktumą turinti, bet ir net tėvai savo vaikus. Teip Baltrus Baltusis iš Gerulių, Griszka budžio valsečiaus, apskundė savo tikrą sunų, Motiejų, apie kurį skaitytojai pirmesniame laike yra gana daug patyrę.

— Dainininkų Draugystė Tilžėje szvęs vasarinę szventę, 24 Berželio, Szaulių darže su koncertu, dainoms, teatru ir nudeginimu margų ugnių.

— „Kurėjas” iszeinantis Chicagoje su 19 num. jau užbaigė savo gyvenimą. Gaila!

— P. G. P. Jolcan per „Lietuvą” pranesza, kad pietinėje Aprikoje esą apie 900 lietuvių. 150 lietuvių kariaujanti kartu su burais prieš anglus. Anglų kariaunoi esąs lietuvis apicieras, Jurgis Paliszeitis iš Kauno gub.

— „Lietuva” pranesza, kad Chicagoje tapė užtvirtinta Sto. Pranciszkaus draugystė, kurios įkurtojai yra Goldstein ir Wolf, žydai, ir McCarkle — airisziis. — Dėl giszefito žydelei nesibijo nei katalikiszkių szventųjų.

— Pittstone, 17 d. Berželio kun. bažnyčioje užsakė katalikiszko kliubo susirinkimą, ant kurio susirinko tiktai 12 sąnarių, ir kada reikėjo dėti

pinigus ant apskundimo „Vienybės”, ir tie patys iszkriko. Kol buvo alaus, tol buvo ir sąnarių („Katalikas” paduoda 73), bet szliupiniams pagrasinus, kad visas kliubas gal nukakti ant Green Island, sąnariai ir alaus atsinorėjo ir iszkriko kaip žydo bitės. Iszsi-blaivē suprato, kad tapė užvesti ant pikto kelio.

— Musų parodą Paryžiuje, kiek patyrėme, keta aplankyti kun. Kaulakis iš Philadelphia, Pa. ir kun. Szedvydis iš Pittston, Pa.

Isz Lietuvos.

Joniszkielis. (Panevežio pav.). 13 d. Kovo mėn. szuo įkando 18 metų mergaitę Oną Jakuszkaiczią iš Pamažupio sodžiaus. Tą paczią dieną mergaitę atvezė pas daktarą; daktaras apžiurėjęs žaizdas iszdegino jas ir liepė vežti mergaitę į Varszavą. Nepasiturintiems mergaitės tėvams negalint iszpildyti daktaro paliepimą, vienam geram žmogui atėjo galvon padaryti rinkliavą tai mergaitei ant kelionės. Per vieną dieną surinkta 41 rub. 15 kap. Davė, kiek kas galėjo: davė ponai ir kunigai, bet kas svarbiausia, davė bernai ir mergaitės — kiekvienas vargdienis dagirdęs apie rinkliavą neszė savo naszlės skatiką. 16 Kovo iszvezė mergaitę du jos broliai ir vienas senelis į Panevėžį ant vagzalo: turtingesni kaimynai davė savo arklius.

Musų keliauninkams į Panevėžį atvykusiems, „ponai ir ponios” ėmė aiszkinti, kad jie bereikalo nori Varszavą pasiekti, nės esąs Vadaktuose netoli Panevėžio dvarponis Juozapas Bytautas, puikiai gydąs nuo pagedimo. Musų žmoneliai nepirko jau bilietų ir tiesiai nusidangino į Vadaktus. Ten dar nuėjo pas kunigėlį pasiteirauti (prie to dvaro yra koplyczia su kuni-

gu). Kunigėlis ėmė tuoj klausti ar opos (žaizdos) iszdegintos ir pasakė, kad tai bereikalo padaryta ir kad į Varszavą nėra ko važiuoti, nės ten tik nuo kralikų įziepija ir jokių vaistų neduoda; reikią tik gerai pasimelsti, ant miszių duoti, ant koplyczios sziek tiek duoti ir prie dvarponio kreipties vaistų.

Žmonės kunigėliui paaukavo ant miszių 3 rub. ant koplyczios 90 kap., avizų arkliams nupirko nuo kunigo už 85 kap.

Dvarponis už vaistus nieko nepaėmęs, davė 3 maiszelius nuo tabako pripiltus kokiomis grustomis žolėmis, kurias liepė mergaitei ant tuszczios szirdies gerti kasdien per 5 ar 6 dienas.

Ta nelaiminga iszgėrus tų žolių vemia baisiai kiekvieną sykį.

Iszgaiszinę ant kelionės 15 rub. pargrįžo vargszai namon.

Dagirdęs apie tokį žmonių apgavimą vienas kaimynas užėjęs pas Jakuszkaiczius tėvą prikalbinėjo vežti Oną į Varszavą, tėvai nė klausyties nenorėjo. „Kam, sako, turi mūsų giltinė jieszkoti ant vieszkelių, ar ji jos namie nesuras?! Mes, sako, turime kunigus ir tie mums sako teisybę, o ne szejp ponai. Jeigu anas kunigėlis pasakė, kad pagis nuo ano daktaro liekarstų, tai ir pagis”. Susirinkusios bobos teipgi pridėjo savo patarimą: „jeigu jau žmonės sumetė ant kelionės į Varszavą, tai nuvažiuosime į Vilnių per Sekmines, tada atlaidai — geriau maczys”...

Ar iszgis ta mergaitė, sunku yra spėti; jeigu daktarui pasisekė gerai iszdeginti opas (žaizdas) ir nuodai nebuvo dar spēję pasklisti toliaus į kraują, tai iszgis; o jeigu ne, tai ir szimtas tokių apgavikų, kaip ponas Juozas Bytautas su visais savo vaistais ar tai trintų žolių, ar variu, ar mojukaiis, nieko ne veiks, gal tik greičiaus pribaugti ligonę visisz-

kai sugadindami jos vidurius. Ikisziol dar visoj pasaulėj, nebuvo tokio daktaro, kurs iszgydytų su vaistais žmogų ar gyvuolį su pagedimo nuodais užkrėstą, viena tik pagelba ziepijimas, ir tai gali atlikti tik tam tikrai įtaisytose vietose Varszavoj, Petropilyj', Vilniuj ir dar keliuose didesniuose miestuose. Apie tai žino kiekvienas nors sziek tiek apszviestas žmogus, teip-pat ir, kiekvienas, kuriam teko skaityti apie tai „Ukininke” ir atskirai iszėjusioj knygutėj’.

Tasai atsitikimas mums aiszkiai parodo, kaip tuli vadovai aptemdin musų vargdienių protą ir isz to traukia sau pelną atimdami nuo prasziokėlio sunkiai uždirbtą skatiką.

Kadą-gi mes, broliai susiprasime!

Saugokimės broliai, lietuviai visokių apgavikų, kas jie nebūtų, ar tai ponai, ar kunigai, ar valdzios tarnai ar sziaip prasti žmoneliai!! O kad pažinti juos, reikia kuodaugiau siai szviesos ir mokslo! Todėl-gi jieszkokime tuodviejų brangių dėl musų daiktų, kur ir kaip tik įmanydami, nesigailėkime ant to pinigų, nės pinigai ant to padėti szimteriopą mums naudą atnesz; teip-gi guodokime ir ginkime nuo prieszų visus tuos, kurie nesza mums szviesą ir mokslą!!!.. *Spragilas.*

Liepojus. 30 d. Balandžio. Rytoj pirma Gegužės darbininkų szventė. Kas bus rytoj paskiaus paraszysiu, bet kad žada kas buti, tai matyt isz darbavimosi.

Lietuviai saldžiai miega ir dėlto apie jų krutėjimą nieko sziuom kartu negaliu praneszti. Kas kita žandarai — tie nesnaudžia: kas naktį jie drauge su miesto policija daro kratas ir ką nors į kalinį uždaro. Kiek isz viso uždarytų, sunku pasakyti, bet galima

spėti kad daug, nės neb' užtenk ir vietų kalinyje. Suimtiejie visi latviai, tarp tų dvi mergaiti ir dū jauni vaikinai, Szkuberis ir Makenas suimti anot žodžių policijos „teip sau dėl visko“. Aresztus veda garsus lietuvių persekiotojis žandaras Vonsiackis, neseniai į Liepoją atsikraustęs.

Girdėjome, kad Beleckiui studentui Rygos Politechnikos apgarsintas caro nusprendimas išvažiuoti ant apsigyvenimo į Vologdos rėdybą ant trejų metų, Ambrazaičiui išvažiuoti iš Latvijos ant dvejų metų, o koks nusprendimas Miszeikai, ilgiausiai kalinyje sėdėjusiam, nežinia nės tas rodo bene spruko tik į užrubežių. *S. ja.*

[Isz „Ukininko“.]

Politiszkos žinios

Amerika. Nuo Pilipinų salų sugrižęs gen. Otis, Washingtone iszkilmingai tapė priimtas ir McKinley padėkavojo jam už didžius darbus dėl šalies labo. Otis, kad padauginti tuos darbus, pasakoja apie pilipiniečius visokius nebutus daiktus ir sena jo pasaka, kad maisztai veik ant galo, o tuomi tarpu naujai nusiųstoji komisija į Pilipinus pranesza, kad be 200,000 kareivių maisztininkų nebus galima įveikti. Priesz amerikonus yra daugiau sukilusių gyventojų negu buvo priesz ispanus.

Susimusimų vėl buvę ke liolika; pilipiniečiai iszmoko geresnio budo vedimo karės; jie kaip ir burai įveda amerikonus į slaistas ir paskui isz užpakalio užpuola. Amerikonai sugavę 3 pilipiniečių genarolus Macabulus, Hizon ir Cavestany.

Pietinė Aprika. Nors burai vietomis ir pergali silpnesnes anglų dalis, vienok kad anglus isz savo šalies iszguitu, nėra vilties. Burai dabar ren-

kasi į Middleburg, 125 mylių nuo Pretorijos, į rytus, palei gelžkelį isz Pretorijos į Lorenzo-Marques. Anglai nuo Pretorijos seka paskui burus į Middleburg. Gen. Bulleris jau susivienijo su Roberto pajiegoms Pretorijai ir dabar anglai galės geriaus apsaugoti savo kelius susineszimo nuo burų perkirtimo. Gen. Botha pas Roodeval iszardęs gelžkelį ir sugavęs į 700 anglų pasitraukė į rytus be jokio nuokriczio. Robertas pasiuntė gen. Hamilton'ą vyti burus, kuris prakisęs 100 vyrų toliaus nesivijo. Oranijai prezidentas Stein esąs su 8000 burų ir taikosi perkirsti gelžkelį. Ar ilgai galės burai Oranijai laikytis, nežine, nes anglams sutraukus daugiau kariaunos jie vis neatsilaikys. Jie gali tik alsinti anglus.

Burai dabar savo viltį stato ant tasyinių Azijai ir vakarinėje bei sziaurinėje Aprikoje, kur reikalaujamos vėl daugybės kariaunos. Ką Anglija mano apie tai, nežine. Gal ji rodo iszsižadėti tulų kolonijų vakarinėje ir sziaurinėje Aprikoje, kad nenusileisti burams. Jeigu Anglija priversta butu savo pajiegas isz pietinės Aprikos perkelti į Aziją ir rytines Indijas, tada burams butu lengviaus pergalėti anglus.

Vakarinėje Aprikoje Ashantų maisztai plecziasi vis labiaus. Mieste Kumassi tapęs užmusztas angliszkas gubernatorius. Maisztininkų esant į 20,000 gerai apsiginklavusių. Ginklus Aschantams pristato prancuzai isz aplinkinių kolonijų. Anglija be 15,000 kareivių negal nei pasirodyti priesz Aschantus.

Rytinė Azija. Kuomi tolyn tuom pasilaikymai Kinuose eina prastyn. Europos vieszpatystės ir Japonija buvo pasiryžę į Pekiną nusiųsti daugiau kariaunos apsergėjimui savo pasiuntinių kaipo ir žmo-

nių, vienok Kinų valdzia tam pasiprieszino pastatydama ant miesto pylimų 100,000 kareivių su naujausiomis kanuolėmis. Pekine visi europiečiai pasislėpę pasiuntinių namuose ir juos sergsti nuo kiniečių užpuolimo keletas szimtų kareivių, kuriuos pasisekė į Pekiną nugabenti. Mieste tapę iszdeginti visi krikščionių namai ir net užmusztas Vokietijos pasiuntinys. Europos pasiuntiniams tapę užginta telegramais siųsti žinias savo valdžioms. Esant iszardytiems gelžkeliams, vieszpatysečių kariauna pėsčioms traukia į Pekiną. 7000 maskolių su 24 kanuolėmis yra visai jau arti Pekino.

Prie boxerių arba maisztininkų partijos priklausą 4 milijonai kiniečių, kuriems simpatizuoja ir kariauna. Isz provincijos Shanghai tapę iszsiųsta į Pekiną 10,000 kariaunos, kuri kelyje visa perėjo į maisztininkų pusę. Gelžkeliai isz visų szalių į Pekiną yra iszardyti ir nuo Takų linija, kurią europėjiszka kariauna norėjo pataisyti, maisztininkų tapusi isz naujo užimta.

Europos vieszpatystės dabar siunczia kuomi daugiausiai kariaunos ir kariszku laivų į Kinų pakrantes kad galētu lygiai sverti priesz maskolius. Maskolija turi daugiausiai kariaunos Kinuose ir didelį zopostą Port Arthure, lyg kad butu žinojusi reikalą. Maskolija net pasisiulė Kinų valdziai, kad ji viena suvaldysenti maisztininkus, bet kokį atsakymą gavo, nežine. Vienok kad Maskolija svarbiausę rolę loszia, nėra abejonės, nes jau ir Kinų ciosorienė yra maskolių globoje.

Politikieriai pranaszauja neiszvengtina tarptautiszka karę, kurios pradzia dabar yra Kinuose jau. Maisztininkai yra jau užmuszę ar užmusz dar gana daug visokių europiečių, o valdzios reika-

laudamos už juos nemažo atlyginimo tarp savęs susipesz dėl geresnio kasnio Kinų šalies. Teip Japonija ir Prancuzija jau apreiszskė, kad juodvi, pavieniu, nedaleis, idant kuri vieszpatystė losztų svarbesnę rolę už kitas, ir Japonija jau pasiskyrė sau viena isz trijų provincijų, ir reikalauja tik Kinų valdzios patvirtinimo. Tą patį darys ir kitos vieszpatystės ir greitai gali dėlto užsidegti nesutikimai. — Be mažo ko nesusimuszė prancuzai su anglais jau už viena lokomotyvą mieste Tientsine. Vieni ir antri norėjo tąją lokomotyvą pasisavinti, o ji dar priguli gelžkelio kompanijai.

Paskiausios žinios pranesza, kad visos vieszpatystės apskelbė Kinams karę ir iszvien jau bombardavojo Takų tvirtynę. Kinai nelaukiamai pradėjo muszį su Europos kariauna ir užmuszė: anglą 1, vokiečius 3, maskolių 16 ir viena prancuzą; sužeistų yra viso 57. Takų upėje kiniečiai su torpėdomis nuskandino du angliszku kanuoliniu laivu. Dabar Europos vieszpatystės siunczia kariszkus laivus ir žemės kariauna tukstancziais į Kinus. Prie Pekino nieks negal prieiti nei žinių nuo pasiuntinių gauti. Labai gal buti, kad kiniečiai nužudys Europos pasiuntinius bei visus krikščionis Pekine.

Dalis darbu.

Racine, Wis. Czionai sudegė dviraczių pabirkas firmos „Wisconsin Wheel Works“. Iszkados pasidarė ant \$160,000.

Mellen, Wis. Perkunas įtrenkė įskurų dirbtuvę kuri iki pamatų nudegė. Darbo neteko 900 darbininkų. Iszkados pasidarė ant \$300,000.

Joliet, Ill. Illinois Steel Co. pradėjo dirbti ir 300 darbininkų gavo darbą.

St. J o h n s , N . F . Ka-
syklų Belle Island sustraikavo
visi darbininkai.

C h i c a g o , I l l . 3000
darbininkų dekoratorių su-
straikavo iš simpatijos strai-
kuojančių namų statytojų,
reikalaujami 10 ct. pakėlimo
dieninės algos.

S a y r e , P a . Czion su-
straikavo 60 pezkurių pirm-
trijų sanvaiczių Lehigh Valley
geležkelio, kur kompanija par-
sigabeno kitus, kur dabar teip-
gi sustraikavo reikalaujami
pakėlimo algų.

D e t r o i t , M i c h . Czio-
nai buvo susivaziavimas formų
dirbėjų prie geležies izdarbių,
kad reikalauti pakėlimo algos
nuo \$2,50 ant \$2,75 ant die-
nos.

S c r a n t o n , P a . Ka-
syklose Mt. Pleasant po 3 mėn.
straiko vėl pradėjo dirbti.
Kompanija susitaikė su darbi-
ninkais.

C a p e r t o n , W . V a .
Firma Chapman Coal & Coke
Co. parengė czion naujas ka-
syklas ir deginimo kokso pe-
czius, kur gaus darbą į 1000
darbininkų.

S t . J o s e p h , M o .
Szitoje apielinkėje surasti tapo
nauji anglių plotai 7 pėdų sto-
rumo.

N e w b u r g , O h i o .
American Steel & Wire Co.
tapo uždaryta ant nepaskirto
laiko dėlei perdidelio izstek-
liaus izdarbių ir 500 darbinin-
kų neteko darbo.

P i t t s b u r g , P a . Pan-
handle Iron Co. pertraukė
darbą ant 2 mėn. dėlei reika-
lingų pataisų. Po pataisymo
gaus darbą dar 600 darbininkų
daugiau.

H o m e s t e a d , P a .
Carnegie geležies liejinyčiose
po užbaigimo reikalingų patai-
sų vėl pradėjo dirbti.

S t . L o u i s , M o . Strai-
kas strytkarių darbininkų tę-
si tolyn su kraujo praliejimais
ir myriais. Laike 31 dienos
straiko tapo užszauta ar už-

muszta 12 žmonių, 75 paszauti
yra, 167 suzeisti kitokiais bu-
dais, 8 vaikai tapė užszauti, du
iszėjo izz proto. Straikieriai
algose nužudė apie \$500,000;
kiek nužudė strytkarių kom-
panija nezine dar. Pirkliai
straiko dėlei nužudė į 22 mili-
jonu dol. Straikierių yra 4000
ir tiek jau policijantų visokio
menciaus. Laike straike tapė
sumuszta 76 karai. O kur dar
galas?

F a l l R i v e r , M a s s .
Vietiniai darbininkai keta
įsteigti savo medvilnės izzdir-
bimų pabrika.

C l a r k s b u r g , W . V a .
Pittsburg Glass Co. užpirko
czionai didelį plotą žemės, kur
statys stiklo liejinyčia.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Minersville, Pa. Kaip po
liudnos nakties tamsumo
brėkszta linksmas spindulėlis
szviesos, ryto mete, teip lygiai
ir mūsų lietuviszkoji nuvar-
gintoji tauta, brėkszta rodos
stebuklingai pajudindama
kožno savo sąnario ar sanarės
jausmus, link didesnio jos pa-
kėlimo. Apsigarsindamos
sziuomi raszteliu neturime už-
mierį tautiečiams ir tautie-
tėms pasigirti, kad ve, ir mes
jau augsztokai pakopėme tau-
tiszkuose darbuose! Visisz-
kai ne, vien tik tai su džiaugs-
mo aszaromis pripažįstame
savę laimingomis tuomi, kad
ir mus tie tautiszki stebuklai
pajudindami patraukė eilėna
veikiančios dėl labo mūsų nu-
vargintos tėvynės Lietuvos.

Taigi 6 dieną Gegužio 1900
m. sutvėrėme draugystę po
vardu „Lietuvos Seserys“ ant
szijų izzlygų: įsiraszymas 25 ct.
o paskui kas mėnesis po 10
centų ant tautiszku reikalų.
Szis mūsų nutarimas nuo 6
dienos Gegužio trauksis per
tris mėnesius, o paskui bus
mokestis įstojančioms nuo
metų zinoma biskį brangesnis.

Todėlgi garbios tautie-

tės geidžiančios pastoti są-
narėms mūsų draugystės, teik-
sėtės ateiti pirmą nedėdienį
kiekvieno mėnesio ant Marazo
salės, 6 adyną po pietų. Už-
dėdamos mūsų draugystę turė-
jome szią mislį: nors dar mes
silpnos augsztesniuose nuo-
moniavimuose, bet tikėjomė-
si kad turėsime daugel parė-
mėjų užmanytaime veikale, bet
kiteip pasirodė ant pirmo
laipsnio mūsų truso. Pir-
miausiai mūsų klebonas, kun.
Kaminskas, pradėjo sznairuo-
ti; ant antro mūsų susirinkimo
bene tik tai per jo paties pa-
kurstymą, kada buvome suėję
ant salės, armija lietuviszku
vaikų apstoję mėtė akmenais
į sienas salės. Nežinia ką
mislyjo su tuomi, gal tai dėl
gazinimo mus, ar gal ant
mūsų apjuoko?

Bet mes kaip jau esame pa-
tyrę izz praeitės, kad kožnas
mūsų tautiečių geras užmāny-
mas turėjo persilaužti per ersz-
kėczius, teip ir mes ant kliu-
czijų nepaisydamos laikysimės
abelno pulkelio dirbancio
tautiszka. Taigi pirmyn Mi-
nersvillietės! *Komitetas.*

Brooklyn, N. Y. Pribu-
vusi nesenei į Brooklyną atsi-
lankiau ant lietuvių, tųjų mu-
sų vyrų, susirinkimo su pra-
kalboms ir pasilinksminimu.
Nors lietuvių czionai yra la-
bai daug apsigyvenusių, bet
žmoniszka pasielgiančių yra
labai mažas skaitlius. Jeigu
isz teip didelio skaitliaus vyrų
yra mažai apszviestiesnių ir
žmoniszkaus pasielgiančių,
tai ko ir reikalauti nuo mote-
rių? Moters czion nieku pra-
kilnesniu neužiima. Užmink
joms apie tautos reikalus arba
skurdų gyvenimą jų paczių ir
darbininkų, tai izzgirsi „be-
dievė“, „szliuptarnė“ ir ne-
szinkis skubei laukan, jeigu
atėjus neprisidėsi prie jų kom-
panijos. Lietuvoje mūsų mo-
ters, o ir merginos, jokių pra-
kilnesnių siekių nepažino;

ukės darbais budamos visados
užimtos neturėjo kada, nė kur,
nė nuo ko ką patirti; atėję
czion pritapė negeras kaimyn-
kas ir prijunko gerti alų su
degtine, o žmogui prijunkus
prie tų nuodyjančių, viską
gerą, gėralų, apie nieką neru-
pi. Lietuvoje jos nemokėjo
ir nepažino jokių prakilnumų,
bet už tai nėi girtavimų bei
nepriderančių kalbų nezino-
jo. Czionai neturėdamos ką
veikti neiszsmano kaip pra-
leisti laiką, nors darbszti mo-
teriszke darbo niekad nesto-
kuoja, bet pamilusios girtavi-
mą laiko visados turi per pil-
nai, nors namas panaszus į
tvartą. Tuomi nesakau kad
visos tokios. Yra ir gerų.
Svetimtaucziai dėlto turi pilną
tiesą mus pavadinti žemiausio
laipsnio gyvunais. Pažvelg-
kime į vokiečių moteris, į jų
suorganizuotas spēkas. Jos
turi daugelį visokių pamoks-
lingų draugysezių, kur pralei-
dzia atliekamą laiką su nauda;
jos turi netiktai tautiszkas
draugystes sutvėrę, bet ir pa-
gelbines, net labdaringas, apie
ką, mislyju, mūsų moters dar
nė nesapnavo.

Kituose miesteliuose ir mu-
sų moters nėra tokiomis kaip
Brooklyne. Tėmydama izz lai-
kraszčių suskaicziau jau 9
draugystes pagelbines tai tauti-
szkas. Taigi laikas butu ir mūsų
Brooklyno moterims keltis izz
letargiszko miego ir nelaukti
Mykolo užtribijimo. Argi ne-
butų mums geriau, jeigu turėtu
mėm savo moterių draugystę,
savo sueigą, kur apsvarstytu-
mėm kas kas gera ir kas nege-
ra. Nesiszalintumėm tada ir
nuo tautiszku darbų, susirin-
kimų ir prakalbų, nes tautos
reikalai ne menkiaus turi ru-
pėti ir mums, moterims, už
vyrus. Mes prisidėdamos prie
abelnų mūsų siekių greicziaus
pirmyn pakopsime auklėda-
mos jaunąją gentkartę tautisz-
koje pakraipoje. Dėlto atsi-
szaukiu į apszviestiesnes Brook-

lyno moteris ir abelnai visas, kad sutvertumėm draugystę ir eitumėm keliu, kuriuomi turėtumėm jau senai beinancijos būti. Susirinkdamos į draugystę nes nepastosis be dievėms nei kitokioms ir tas neužkenks mūsų turtui, nes ant alaus išleidžiame daug daugiau. Susiriusus mums į draugystę, pasimokinsime viena nuo kitos visokių gerų darbų, žinių ir rodų, užsipelnysime didelę meilę ir guodonegą nuo mūsų vyrų, ir jie vietoje ištrukti iš namų, noriai pasiliks namie, kada mes mokėsime juos užbovyti ir apie visokius reikalus klausimus išsriszkti. Musų merginoms tokios draugystės neatbutinai reikalingos. Teko man nuo tulų prakilnesnių vaikinių girdeči pasiguodimą ant merginų už visokį nemokslumą, dėlko ir nevedanti, nors mergina iš veido ir labai patinka. Sako geriausiai nevedus gyventi, negu apsivesti su tamsia, nemokinta mergina. Taigi prakilnesni vaikinai yra pasiryžę viengungiais gyvenimą pabaigti, negu turėti nemokslę paciją po szonu. Jie yra prisiziuręję į tokių apsivedusių gyvenimą, ir asz jiems ne pavyvyju. Musų merginos negaudamos augsztesnės kliasos vyrų turi apsivest su žemesne kliasia ir tuomi apsunkina tik savo gyvenimą, bet pacijos tam kaltos.

Lietuvė.

Glen Lyon, Pa. Prie vietinės parapijos per vien prieguli lietuviai ir lenkai, vienok kun. yra lenkas ir lietuviszkai ne moka. Ant 23 ir 24 Balandžio užsakė, kad bus kunigų talka ir kad visi atliktu išpažintį, o tarp talkininkų bus ir lietuvis, kuris 24 d. po niszparų pasakys lietuviszką pamokslą. Ant lietuviszko pamokslu susirinko visi lietuviai ir lyg ant dyvų nebuvo nei niszparo nei lietuviszko pamokslu. Ant szventoriaus

susirinko į 300 žmonių o bažnyčia vis užrakinta. Tame tarpe atėjo ant szventoriaus vietinis kun. ir persipraszė, kad litvinai ant jo nepyktu už lietuviszką pamokslą, kurio jau nebus, nes kun. Dielininkaitis susirgęs ir turės net namon važiuoti. Žmonės supykę išvaizszciojo. Bet sztai nuo ko kun. D. susirgo. Stegmayerio alaus išzvežiotojas atvezė pirm talkos 12 skrynučių (288 bonkas) alaus. Apie kitką nepatyriau. Daugelis lietuvių pas mus neatliko velykinės. *Buvęs ant niszparo.*

Coaldale, Pa. Lietuvių czionai yra apie 11 szeimynų; pavienių bus dusyk tiek. Naujai atvykusiam žmoniszkesnis darbas yra sunku gaut. Darbininko mokestis ant virsziaus \$1,00; kurie dirba kasyklose [kalnakasiai] gauna po \$1,85 ct. Brėkeriai dirba tiktai po 8 val. per dieną ir kalnakasiai negauna gana karų; tulą dieną užtenka 2 ar 3 valandų darbo. Retą dieną pasitaiko, kad ne pertrauktų darbo.

Vietiniai lietuviai geresnių laikraszčių neskaito, per tai ir reikalų tautos nepažįsta, neatskiri gero nuo pikto. Du lietuviai užlaiko karciziamas, bet savęs lietuviais neprisipažįsta. Jeigu save už lietuvius skaitytusi, tai bent kokį ir lietuviszką laikrasztį skaitytu.

Teipgi praneszu broliams lietuviams, kad nekeliatūmėt į Franklin Furnace, N. J. darbo jieszkoti, nes ten be deszimtinės darbo negausite, o kad ir gausit, tai sunkų ir sumenka alga; reik dirbt 10 valandų už \$1,40; darbas prikaskimo rudos yra daug sunkesnis, negu prie anglių. Vienok nuo 1 Berželio ir ten darbai apstojo, nes per 100 darbininkų atstatė. *K. Rutkauckas.*

Chicago, Ill. 29 Balandžio zinomasis pastorius M. Ketu-

rakaitis laikė dievamaldystą lietuviams protestonams vokiszkoje protestoniszkoje bažnyčioje, tarp 14 ir Union st. Ant rytojaus, 1 d. Gegužio, buvo protestonų susirinkimas reikale draugystės, ant kurio tai susirinkimo ir pastorius buvo dalyvas; mums rodėsi savo patrijotizskumu giriamas pastorius [kartais jis apie tai iszsitarė] dabar tulą pamokimą mūsų neiszmanėliams suteiks, bet kur tau. Ant tulų protestonų noro, idant daugiau [fauatikų] draugų pritrauktų, likosi įvestą teip, kad koznas butų geras protestonas, kad „Dievo žodžio troksztu“, į „bažnytėlę eitų“, ant ko reikią pastorių tankiai parsivezdinti. Pastorius su noru pristojjo idant teip sudarytu, nes lietuviai protestonai atėję į szią valnybės žemę esą visai atszalę nuo tikėjimo (į kunigą) ir ne gana meldžiasi, ne gana aukų duoda ir tt., už ką turės kentėti baisiausias koravones, o jų turtai visi sudegę dienoje sudo. Dėlto jis ir tam tikrus įstatus padavadyjo, kur dar jis reikalauja, idant liet. protestonai szale dr. tės mėnesinių mokeszių 50 ct., dar jam ypacziai 25 ct. mokėtu, taigi po 75 ct. kas mėnesis, nežiurint ant to, kad jam atvažiavus už kelią užmoka ir dar nuo kolektų, vestuvių ir einanczių prie iszpažinties surrenka kelias deszimtis pelno, o kurių lietuviszkam kunigui buvo gana iki sziol. Apie protestonų draugystę tiek reik paminėti, kad liet. protestonai ne labai skubinasi prie jos prisidėti. Net ir tą dieną, kadą pats Keturakaitis buvo, lietuvių protestonų susirinko ne mažai, o vos 2 prisiraszė. Apie lietuviszkus reikalus ir kas yra lietuviai, pastorius visai neminėjo. *S. K.*

Glen Carbon, Ill. Neperseinei tarp vietinių liet. buvo pesztynės, už ką tapo 2 lietuviai į

kalėjimą ant nakvynės uždaryti bet tokiuose mažuose miesteliuose ir kalėjimai yra daug silpniaus padaryti, toki kaip Lietuvoj' kiaulstaldžiai; dėl to mūsų tautiečiai duris iszvertę pabėgo, nes nenorėjo baudos užsimokėti. Darbai eina nesmarkiai, o norintis gauti darbą turi užmokėti \$50,00 įstojimo į uniją; kiteip nepriima. *S.*

Cleveland, Ohio. Paėmus kokį nebuk lietuviszką laikrasztį, daugiausiai vis randame mūsų tautiečius atsižymėjant peiktiniais darbais ir žeminant mūsų tautą akise svetimauczių.

Randasi, teisybė, ir pas mus tokių nieksų, kurie savo pasielgimais arba darbais mus žemina; bet turėdamas linksmesnį ką praneszi, užtylėsiu anuos.

Po įsikunyjimo „Tėvynės Myl. Draugystės“, mūsų mieste atsirado tiktai vienas, p. N. Olszinskas, katras jos mierius už naudingus pripažinęs prie jos prisiraszė ir pradėjo triustis apie uždėjimą kuopos. Per jo nenuilstantį darbsztumą, tas darbas gana gerai jam sekėsi, o labiausiai nuo praėjusių naujų metų; iki Berželio mėn. jau buvo 15 draugų, ir tada ant 3-ios dienos minėto mėnesio buvo suszauktas susirinkimas ant St. Clair gatvės po N. 825 p. N. Olszinsko svetainėje su mieriu uždėti kuopą ir iszrinkti virszininkus.

Atidarius minėtą susirinkimą kaipo pirmiausias draugas ir organizatorius tos kuopos p. Olszinskas paaiszkino „T. M. D.“ mierius ragindamas kuomi daugiausiai tą draugystę szelpti kaipo naudingiausią pakėlime mūsų tautos ir literaturos. Jam pakalbėjus prisiraszė tuojaus 9 nauji sąnarijai, užsimokėdami pilnai metinę mokestį, ir tada prasidėjo rinkimas virszininkų. Kuopos prezidentu likosi iszrink-

tas p. N. Olszinskas, sekretorium V. Dagilaitis, o kaip įstatai rodo, kad ir kasieriaus reikia, tojo mes dar nerinkom dėl kėblumo draugystės ir mus paczių. Po iszrinkimo vyriausybės tapo iszdalintos visiems draugams knygutės: „Keistutis“ ir „Lenkai ir Lietuviai“. Susirinkimas atsibuvo labai dailei, kas matyti isz pristojimo 9 naujų sąnarių; beveik visi prisiraszė, kurie tik ant to susirinkimo atsilankė.

Mūsų kuopoje dabar skaitosi 24 draugai. Tikimės, jog nuo dabar mūsų kuopa dar greičiaus pradės augti, nes yra dar gana gerų tėvynainių, kurie supratę mierius „T. M. D.“ ne atsisakys jos szelpti. Kuopos raszt. *V. Dagilaitis.*

Gilberton, Pa. Norint tikiu, kad mano padavimas ne padarys jokios atmainos ant moterių gilbertonieczių, vienok negaliu iszkest neraszės. Moteriszkė, kuri yra iszauklėtoja jaunosios gentkartės, ant katros padedam visą savo viltį atgijime mūsų tautos, augindama savo kudikius, pagal privalumą, turi iszauklėti tėvyniszkoje dvaseje, kurie iszaugę butų tikrais tėvynės mylėtojais, nes ant jų vien yra užsilaikymas mūsų tautos. Mūsų moters vis dar laikosi senovės pramanymu, girdi: jug isz mokslo duonos ne valgysi, ir jis esąs visai nereikalingas. Laikas augszcziausias moterims susiprasti, kad jau praėjo tie laikai ne sugryžtinai, kur moters užsiimdavo vien tik puodo reikalais. Dabar jau kita gadynė atėjo. Sziaudien visame apszviestame sviete moters stoja ant lygių ir vienų sanlygų su vyrais. Bet mūsų miestelio moters labai toli dar ne tik nuo vyrų, bet ir nuo kitų miestų lietuviszkų moterių, kurios turi jau sutvėrę draugystes tai tautiszkas, tai pagalbos. Dau-

gumas reik sakyti, mūsų moterių nieku kitu ne užsiima, kaip tik girtuokliavimu, ir teip iszsitobulino tame užsiėmime, kad jau pasiekę net augszcziausią laiptą. Ne tik ką vyrai muszasi, bet pas mus ir moters jiems ne apsileidžia. Ant vieno moterių suėjimo iki patuszтино bertainį alaus, tai klegėjo garsiausiais balsais ir ant pabaigos baliaus susimuszė (su aliniu stiklu viena kitai visą grožybę sukulė kad daktaras turėjo lopyt), ant to riksmo atėjo policijantas ir butu kaltinikė patekus į lakupą nuo ko ją iszvadavo vienas karcziamninkas užstatydamis kauciją. Bet czia nepabaiga: apsiskundė pas skvajerį kur bus prova vienų moterių lietuvių. Tas viskas dėjosi nedėlios dieną kada buvo pilnos gatvės žmonių.

Vaikai tųjų motinų girtuoklių, toji mūsų jaunoji genkartė, ta mūsų viltis, nudriszkė, basi po gatves bėgioja, visi purvini, netgailu ant jų žiūrėti, kad dėl tėvų girtuoklių tokių skurdą turi skursti ir teip užauginti jie yra prapuolę dėl mūsų tautos bei tampa apsunkinimu žmonijos. Tėvai senatvėje nuo jų laimės nematys. Sziek tiek paauginę, vieton mokslo, leidžia į darbą; toksai sunus arba dukte be mokslo užauginti ne guodos savo tėvų, bet aptars juos, kad neszvietė jų, ir iszszizadės savo tėvų, kaip nevertu tojo vardo.

Nėra kalbos apie kitų tautų moteris, bet ir mūsų apszviestos moters suprato, kad jos yra pamatu žmonijos, kad ateitė remiasi ant jų, kokią jos iszauklės jaunąją gentkartę. Ju mieriu yra ateitei suteikti didvyrius ir kiltas moteris, kurie turės iszliuosuoti žmoniją isz dabartinio despotiszko ir kapitalistiszko jungo. Už taigi kviečiu moteris ir merginas mūsų miestelio nepasilikti užpakalyje kitų miestų moterių darbuose, kurių mie-

ris yra vienytis draugystėse, mokintis užlaikyti sveikatą namuose, auginti vaikus sveikais ir duoti jiems pagal iszgalę mokslą. Jus moters ir merginos kurios regite teip žemai nupuolusę garbę mūsų moterių ir atjauciat tėvyniszką meilę, vienykitės ir riszkitės į draugystę, kuri pakels jūsų ir visos tautos garbę.

A. Ilgunas.

Westville, Ill Mūsų miestelio lietuviai isz tikrųjų gali buti priskaitomi prie pirmuolių. Isz lietuviszkų kolonijų Amerikoi neatrasite lietuvių tiek nuveikusių dėl tėvynės ir savo labo, kaip kad Westvillės lietuviai yra nuveikę ir teip trumpame laike. Pirmasis mūsų žingsnis buvo, sutvėrimas „T. M. Dr.“ kuopos, su kuria galim pasigirti, kad bus didžiausia tarp lietuvių Amerikoi. Antrasis žingsnis yra sutvėrimas socijaliszko kliubo, turinczio per 80 draugų. Dabargi susitvėrė kooperatyviszka draugystė su kapitalu \$2,500, kas tapo sudėta ant akcių po \$10,00. Kooperatyviszka draugystė įsteigė pardavinczią po vardu „Lithuanian Cooperative Co.“ ir jau pardavinejame ką turime; arti už \$1000,00 parduota jau. Mes ketame mūsų pardavinczią aprupinti su visokiais daiktai: valgomų daiktų, mėsinczią, rubų vyriszku ir moteriszku, avalinės ir net karcziamą, kad galėtumėm užganėdinti visus žmonių reikalavimus. Tuomi tarpu mus trukdo bedarbė; szitoje apielinkėje apstojos pilnai dirbė ir dirba tiktai po dvi dieni per sanvaitę. Nors bedarbė nemažai mus gaiszina, bet vis neteip, kaip mūsų biznieriai. Mat jie mūsų kooperatyviszkoje draugystėje lyg savo smertį pamatė. Mes jiems nepadyvijame, nes jie susidraugavojimo ir draugveikimo naudos nesupranta. Ant pa-

ardymo mūsų kooperatyviszkos draugystės jie nieko nesi-gailėjo, net akcionierius atkalbinėjo, buk jie sudėję pinigus padarys kelis turtingais, o patys vis bus beturcziais. Vienok broliai darbininkai nepaisykime ant jų visokių iszmisliojimų, o varykime savo užmanyta darbą pirmyn. Jug mūsų biznieriai dar niekur nebuvo paragintojais arba pirmutiniais prie jeib kokių prakilnesnių siekių. Jie turėdami porą szimtų dolerių ir užsidėję karcziamą, laukia tiktai isztroszkusių ir czion pabaiga jų viso mierio. O pažiurėkime broliai ką mums kasztuoja jų iszlaikymas per vienus metus? Westvillėje yra 10 lietuviszkų karcziamų ir jos tik už laisnius, kiekviena po \$500,00, užmoka \$5,000; randos už namus moka ne mažiaus kaip po \$25,00 ant mėnesio, kur per metus pasidaro \$3,000. Dabar dar turime iszdėti nors po \$250 ant karcziamninko pragyvenimo per metus, tai sykiu mums tasai užlaikymas tos deszimties karcziamninkų per metus kasztuoja \$10,500. Dabargi įsteigkime visi vieną gerą visuomėniszką karcziamą ir joje gerkime, o pamatysime kiek mums atliks. Už laisnius užmokėsime \$500, dviem darbininkams [bartenderiams] po \$400, už namus ir tegul \$400 užmokėsime. Taigi sykiu mums vienos visuomėniszkos karcziamos užlaikymas ant metų kasztuos \$1,700; ant kitų reikalingų daiktų tegul iszleisime \$300, tai su \$2000 užlaikysime gerą karcziamą, o \$8,500, sakysime, bus pelno. Su tiek pinigų mes galesime padauginti pardavinius mūsų pardavinczioje ir pigiaus pardavinėti, bei suszelpti ir tautiszkus reikalus. Taigi broliai darbininkai kiek galėdami tverkite visur panašias draugystes, o bent isz dalies pasigerins mūsų buvis.

Sutveriant pirma mažas, pasiklausius pasirupinsime apie didesnes kooperacijas, įsteigsime krautuves didesniuose miestuose ir nereikalausime visokių tarpininkų, permokėdami už visokius daiktus, ir nauda bus mums patiems, o ne svetimtauciams ir žydams. Mes pasitikime, kad mūsų draugystė turės didelį nuosimintį trumpą laiką. Dėlto broliai nemiegokime, bet tvėrkimės prie šito darbo, kas tik gyvas.

Kas norėtu iš tautiečių iškitur prigulėti prie mūsų draugystės, tai gal atsiszaukti ant šito adreso:

Lithuanian Cooperative Co.
Westville, Ill.
M. Dervinis, sekr.

Baltimore, Md. Kokis tai liudnas ir sunkus jausmas apima lietuviską žmogų mylintį savo tėvynę, kada jis prisizūri, kas darosi kitur, o kas Lietuvoje ir su lietuviais. Visur matomai ir atspirtingai vedasi imtynės už ateitę, už gerovę. Ten nuo gentkarečių gentkarėmis yra atiduodamos syki ant visada užkariautos tiesos ir dasigavimai. Iš metų į metus, tai greičiausiai tai lėčiau, žmonija vis artinasi prie geresnės ateitės, prie abelonos laimės. Tik tai Lietuvoje viskas tyku, viskas kaip ir numirę. Teip pat dedasi ir su lietuviais Baltimorėje. — Keli metai atgal, kada jie per nenuilstantį veikimą Dr. J. Szliupo tapo prikelti iš letargiszko miego ir be paliovos prie meilės tėvynės žadinami, reikaluose tautiszkuose ir valnamanybeje augsčiai buvo pakilę ir atsižymėję, bet nebutekė vadovo—pilioriaus, į trumpą laiką teip nusilpnėjo, kad netik ką nieko naujo nenuveikė bet ir viską, kas buvo veikiamą, apleido ir pasidalino į tris skyrius. Į pirmąjį skaitlingiausiajį skyrių priguli dievocziai. Žinoma dievoczių

užduotis: apart kitokių blogų pasielgimų, pečiais surėmus atlaikyt karcizamas turbut nuo pargriuvimo, jose arba namuose be mieras gert, musztis, resztavotis ir mokėt bausmę, ar pripildyt kalėjimą. Skyrius antrasis susideda iš pusbedievių, kurie kunigų melagystėmis netiki tik dėlto, kad kun. tik pinigų reikalauja, bet pasielgimuose mažai ką apsileidžia su dievocziais. Abudu tie skyriai [išskiriant tik tai kelioliką ypatų] jokių pamokinanczių laikraszečių, kol gyvavo „Bažnyczios Tarnas“ ir Baczkaucko „Saulė“ kurie sėja tik tai melagystes ir neapkantą žmonijoje, teipgi jokių moksliszku knygu, nes kaito; apie apszvietą, tautisz kas bei darbininkiszkas draugystes, nę girdēt nenori ir prie to juos raginanczius pravardžiuoja szliupiniais, valkatomis, bedieviais ir tt. Trečiasis gi skyrius — tai karsztiejie tėvynainiai—valnamaniai, kurie paaukavę spēkas vien tik labui tėvynės ir reikalams darbininkiszkiems, su vilczia gerovės, žadina, prikalba ir stengiasi baltimorieczius suvienyt, bet kad jų skaitlius tik ant pirsztų skaitomas, už tai per daugybę prieszų nuoszeszių jau metų neturime nę susirinkimų, nę susivienijimų, nę draugyszečių kaip tautiszku teip ir darbininkiszku. Broliai Baltimoriecziai! ar ne gėda mums ir ar ilgai teip pasiliksime tautiszka be jausmų? Prabuskime ir kelkimės iš teip ilgo miego ir susivieniję vėl pradėkime darbą — darbą tautiszka ir darbininkiszka. Paveizdą susivienijimo ir vienokio susipratimo turime iš ligių mums—burų. Tie gatavi numirt iki paskutiniai ypatai, atlaikydami tik tai politikiszkas tiesas ir laisvę. Ne tik jaunuomenė, bet ir moters ir seneliai ėmėsi už ginklų ir neatbodami ant to, kad pati galiausiajį vieszpatystę siun-

czia kariumenę szimtais tuktanczių, ta sauja lę laisvės mylėtojų kariauja—ir kariauja narsiai ir drąsiai. Patys angalai persitikirina, kad jie tik tai tada apgalės burus, kada juos isznaikins. Ir burai isztikro pražus, o nepasiduos. Dėlko? Dėlto kad jie žmonės o ne vergai! Jie kariauja už savo neprigulmystę, už tiesas, už laisvę! O kas gi darosi pasmus? Maskolius caras, kaip draskantis krokodilius, apžiojęs mus tėvynę, kremta kaip įmanydamas: atėmė mus tiesas, laisvę ir spaudą; virszininkaut stato vagius—burliokus; žmoniją slėgia dideleis neiszgalimais mokeszcziais ir tamsybe, tėvynainius, skelbianczius apszvietą ir tiesą, apkaustę geležimis siunczia Siberijon ir ten atiduoda visokiomis kankynėnais, iš ko tie garbus mus vadovai, žvaigždės tėvynės, mirszta dienose žydejimo, dienose jaunystės, norint nusilpnėję fiziszka, bet ramus ir linksmi, kad už tėvynę, už laisvę gali kentėti; bet kokis gi liudnumas mums, kad jie pasiszventę ir dirbę visomis pajiegomis labui mūsų ir tėvynės, nesitikėtai žiauriai suimti, apkaustyti ir kęsdami badą, baigia savo vargingą gyvenimą kaliniuse, arba ir visai ne Lietuvoje, kurią visais jausmais numylėjo, tik tai szalyje nesitikėtoje, neramioje, nelaimingoje. Užtai gi broliai matydami tokias tironybes, pameskime karcizamas, kuriose daug o daug pinigų, sveikatos ir iszminties sudėjome, ir užsipelnėme nieko daugiau kaip tik panieką; neklausykime tų melagių kurie szaukia prie Dievo, o patys į jį netiki, pardavinėja dangų, o patys jo nenori apturēt, vieton platinimo apszvietos, kaip įmanydami mus nuo jos giną, kvailina ir tamsina; pameskime vienpusystes, nes teip pasilikdami ant ilgiaus, tapsime pirmarankiais vergais: caro,

kapitolo ir skriaudėjų, susipraskime kuomi mes esame ir kuomi but turime; vienykimės tautiszka ir darbininkiszka, mokinkimės skaitydami gerus laikraszečius ir moksliszkas knygas ir visomis pajiegomis kariaukime priesz mus prispaudėjus. Ne ginklu turime kariaut ale iszminczia ir tvirtu susivienijimu, ir kada visi vienoje mislyje, vienam supratime ir tvirtame susivienijime stosime priesz carą ir vienu balsu szauksime „atiduok mums kas mūsų“, be abejonės tą apturėsime. Vienykimės mokinkimės broliai, nes vienybėje, moksle ir darbe yra pergale norint stipriausio prieszo.

I. Perkunas.

Musu kankintinio vargai.

1899 m. 18 Rugszpjuezio nuvykau į Sziaulius (Kauno rėd.), kame mokinaus, kaipo szvedas nuo dvejų metų ir laiks nuo laiko pristatydavau knygu ir laikraszečių. Atvažiavęs atradau arkirėjų atvažiavusį, kurs ant 6 valandos po pietų iszvažiavo į Vieksznius. 6 val. nuvykau ant stotės pažiūrėti, ar bus lietuvių ant iszleidimo to svezcio. Daugiau žmonių ne buvo, kaip paprastai sulaukiant trukį, iš ko tai labai linksmu buvo ant szirdies, regint, kad mano trusas nenuėjo ant nieko. Bet tas linksmumas toj pat dienoje pavirto į nuliudimą dasizinojus, kad Eketis sėdi už geležinių grotų mieste U., iš kur buvo telegramas, o ne ėsant manęs Sziauliuos tapo sugražintas atgal. Žandarai spendė spanstus ant manęs ir sekė pėdoms. Matydamas szunį sekantį pėdoms, vaikszečiojau iki 12 val. nakties gatvėmis miesto, aplankiau arbatnamius ir porą mokintojų gimnazijos. Sznelis—žandaras stipsojo susitraukęs užkampyje namų 4 sykius,

bet nieko nepeszė, nes nėi vieno isz siauliskiu lietuviu neaplankiau nėi su vienu nevaikszeiojau, o pagaliaus praeinanties nusidaviau ju nematas ir ne kepurės ne kilsterėjau.

19 Rugpjucio p. N. N. turėjo iszvažiuoti į Vilnių ir iszvežti 73 egz. knygų ir laikraszeiu, kuriuos asz atnesziau ant stotės 6 val. isz ryto. Bet nelaimė, kad jau ir czia bežinoję apie manę isz vakarykszeio apsilankymo. Po įėjimo į stotę prisiplakė žandaras Tizkovskis su yvairiais klausimais, ant kurių atsakiau trumpai ir atsitraukiau nuo ne laukiamo draugo, kurs turėjęs užmanymą pervežėti mano daiktus. Atsitraukus man nuo daiktų pradėjo juos spaudyti, norėdamas patirti, kas yra ryszyje, bet negalėjo įspėti, nes knygos buvo suvyniotos pirmu į drobulę, paskui į kaldrą, o ant galo į neperlyjamą sermėgą, teip jog rodės, kad nėi pats biesas — Szieviakovas, rotmistras Sziauliu žandarų, negalėjo įspėti czia esant knygoms. Vienok Tizkovskis neatstojo iki atėjimo trukio nuo to ryszio, ant kurio gulėjo smuikas su paraszu A. P. Atėjus trukiui iszėjo isz 1 kliasos ir atsistojo ties durimis jos ant platformos. Pasidarius sumiszimui pasiėmiau smuiką, o ryszį paliečiau neszėjui įneszti į vagoną. Žandaras Tizkovskis, įleidęs manę į vagoną, paszaukė parubežinį sargą (kareivį) ir pristatė prie ryszio, liepdamas suturėti, kas jį jims (nesz). Regėdamas, kas czia dedas, nuėjau į gspadą apsiczystyti. Praslinkus 3 valandoms, ateina 2 žandarai, Konskis ir vyresnysis juodbarzdis, kurio pravardės nebatmenu (ar gi siauliskiai nepasirupins jo darbus svietui praneszti?), į gspadą ir aresztavoja manę. Nuvedę ant stotės rado ryszį prie kurio asz neprisipažinau.

Nežiurėdami ant to žandarai iszardė jį ir atradę knygas ir laikraszeius skaitliuje 73 egz. vedė manę į rasztinyczią gelezinkelio žandarų. Atminti reik, kad žandarai dalinasi į dvi dali: gelezinkelio ir miestinę, kurie turi savo virszininkus nuo vieni antrų neprigulinczius. Virszininkas neraszė ant manės raporto, kad parubežinis sargas suturėjo ir jog pats atradęs tą ryszį ir turįs pristatyti savo perdėtiniui, o Tizkovskis tvirtino, jog jis rado ir jam pavedė daboti; neszėjas akivaizdoje stotės virszininko Žekelio mano ypotos nepripažino, bet parodė augesnį žmogų ir ryszį kurio asz nebuvau turėjęs. Atsitraukus virszininkams žandarai susitarę paginė kareivį (rubežinį sargą), o manę nutarabanyjo į rasztinyczią miesto žandarų, kur atrado raportą, paraszytą ant manės mėnesyje Balandžio 1899 m.; kas jį raszė ir kada nedasižinojau, nes argumentai ir parodymai liudininkų nebuvo man iszreiksztiti isz mylistos vedėjo tyrimo Szieviakovo, rotmistro Telszių ir Sziauliu apskriczių miestinių žandarų, kurs gyvena Sziauliuose ant vietos Siemionovo.

Ant pamato to raporto tapo sustatytas protokolasis ir nutarimas sėdėti už grotyų iki pabaigos tyrimų, dyvinas daiktas, kad pirmu paraszė nutarimą užrakinti kalinyje, o paskui klausinėjo liudininkų ir darė krata mano gspadoj.

Kratydami rado: 1] drobulę, tokio pat audeklo, kaip prie knygų; 2] popierą [dublikatą] ant 9 pudų 30 svarų sunkumo obuolių, siųstų isz Liepojaus į Panevėžį, ant kokios ten ypotos, kurios asz neesmu regėjęs nėi girdėjęs; tą dublikatą gavau nuo vienos ypotos ant stotės dėl paveiklo kaip reikia raszyt duplikatą; 3] suraszą knygų ne prie szingų valdziai, ant 9 rublių, kuris buvo raszytas ne mano

ranka; 4] rasztus reikalingus dėl gyvenimo k. t. pasportą, bilietą, apie atbuvimą kariūmenės, metriką, paliudyjimą isz valsčiaus, jog neesmu buvęs už nieką sudo baustas ir pradinės mokyklos užbaigimo paliudyjimą. Statant protokolą ant atrasto ryszio Szieviakovas neparodė, jog mane suėmė gspadoj, bet stacziai paraszė užturėtas ant stotės Jonas Gadeikis su knygomis, jų atsisakė, o Žekelio parodymą nepriėmė, nes perdėtinis ir Konskis, tuojaus pasakė kad jis yra katalikas ir merkęs akimis, kad neszėjas nepripažintu, jog asz jam pavedziau įneszti; liudininkų mano nepriėmė, kurie rodė, kad tas ryszys yra ne mano.

Žandarai Tizkovskis ir Konskis parodė, kad mane matė karidoriuj, stotės neszant tą ryszį ir smuiką, o isz kur asz jį gavau ar atsinesziau, ar kitam kam padėjau neszti daiktus, isz kurių jis galėjo buti, to neparodė. Asz parodziau, kad 18 Rugpjucio par-daviau smuiką Staponui, gyvenancziam Radvyliškyje, kurį vieni vadin' Neszokoczium, o kiti Masalskiu, buk esąs krikstytas po kryzium, per tat vieni vadina po tėvo, o kiti po motinos. Ant stotės atėjau jį iszleisti ir atnesziau smuiką, kur teipgi ant stotės atvažiavo jo draugas su vežimu ryszių ir pintinių, skaitliuj apie 7-8 ką jam prasiant apsiėmiau sūneszti į vagoną, o vienas neapgalėdamas paprasziau neszėją ir gavęs 50 kapeikų atsisveikinau su Staponu ir padėkavojęs už dovanas parėjau namon; o keno tas ryszys buvo, negaliu pasakyti, nes Staponas pirm manės atėjo ir nežinau, koki jo daiktai buvo, o jo draugo daiktų nebuvo kada sudėti, nes jau buvo paduota antras varpelis ir buvo reikalas skubėti neszti, o nežiopoti. Drobulę pirkau nuo vienos žydelkos, pažysta-

mos Staponui. Suraszą padavė, kaip gromatą Kaz. Žvinklis dėl vienos yra tos, kuri iszvažiavo isz Sziauliu į Ameriką, o kada parvažiavau pas Žvinklį, radau jį mirusį ir dėlto pasiliko tas laiszkas mano kiszeniuje. Gspadinė ir draugai drapanų atrastų gspadoje nepripažino, dėlto jų parodymą neraszė į protokolą. Dar Sz. statė kokį ten „Aktotkritija“ kurio įtalpa buvo užslėpta nuo manės. Su kratymu ir raszymu formaliszku popierų Szieviakovas sugaiszo 6 valandas, per kurias rodės nužemintas ir tai kur užduodamas klausimus ir paaiskindamas mano busentį gyvenimą kalinyje. Vakarop du žandarai nuvedė mane į kalinį, kame prabuvau iki 22 Gruodžio 1899 m. Klausinėjimais tėsėsi iki 25 Spalnio, kuriems pasibaigus padaviau praszymą Szieviakovui, kad iszleistu isz kalėjimo ant parankos ar po priežiuros policijos; praszymas buvo nusiųstas perdėtiniui žandarų Kauno rėdybos, kur likosi be pasekmės. Nuo 25 Spalnio iki 3 Gruodžio byla buvo pas prokurorą Vilniaus palatos, o paskui pateko Ministrui Teisybės. Kurs apsigriebęs mano praszymą prie bilos paliepė mane paleisti isz kalinio. 22 Gruodžio Szieviakovas iszgavęs paraszą, kad negyvensiu Sziaurvakariniam kraszte [Lietuvoj], Kurliandijos rėdyboje ir Rygoje iki pabaigos bilos, iszdavė įsakymą iszsiųsti mane į Revelį, Estlandijos rėdyboi. 23 Gruodžio gavau rasztą isz Sziauliu policijos, kad daleista yra man valnam keliauti į Revelį. Bet kur tau žemaitis klausys gudų įsakymo? Prisiartinant kalėdoms reik vykti į savo tėviszkę ir pasirodyti, kad teb esmiu gyvas ir valnas, kad kiti nenusigastų, neatstotų nuo darbo. Parvykęs į Nevoczius palinksminau tėvus, gentis ir draugus, o per szventę nuvy-

kęs į Mosiedį negalėjau atsi-
džiaugti išz mosiediszkų mei-
lės, kurią daugumas iszreiskė
kviesdami ant vaiszių. Pra-
buves mosiediszkuose 3 die-
nas leidausi į kelią; Rygoje ir
Dorpate ilsėjau po dieną.
Nuvykęs į Revelį raszta atida-
viau policijai, o per 7 dienas
jieszkodamas gaspados turė-
jau nakvoti vieszbucziuose nes
sunku yra gauti gaspadą prie
gyventojų to miesto, neturint
pasporto, o rasztas iszduotas
nuo policmeisterio neparodė
už ką esmi czia atgintas.
Diena ne metu atradau vargą
regėjusę giminę lenkų, kame
prabuvau iki 21 Vasario 1900
m. Kasdieną reikėjo lankyti
pas pristovą [asesorių] Bach-
tiejevą, o žandarai sekiojo pė-
domis. Girdėdamas apie liuo-
sybę gyventojų Amerikos už-
simaniau vykti į Ameriką ir
mokintis. Padaviau praszy-
mą pristavui, kad jis iszsisto-
rotų daleidimą man persikelti
į Liepoją ar Marianopolį, kas
likosi be pasekmės. Nedėliai

praslinkus nuo atsakymo pa-
daviau antrą praszymą žanda-
rų virszininkui Estlandijos
rėdybos, praszydamas daleidi-
mo persikelti į Kastromą ar
Astrachań. 16 Vasario gavau
daleidimą persikelti į Kastro-
mą, ir 21 Vasario gavęs isz
policijos raszta, iszkeliavau į
Kastromą, bet keliaudamas į
Kastromą atvažiavau į Ameri-
ką ir įstojau į antrą kliasą
gimnazijos, esanczios prie se-
minarijos mieste Detroit, Mich.

Czia atrandu rupesni, jog
ne galėsiu savo kasztu užbaig-
ti mokslą isz priezasties pigu-
mo maskolijos pinigų. Per
tai su giliausiu nusizeminimu
meldžiu Detroito lietuvių, kad
laike vasaros parupintu man
darbą, o lietuvių kunigų ar
kurs isz jų butų teip malonus
stotisi aprupintu ir szelpėju
dėl manęs. Su guodone

Jonas Gadeikis.

P. S. Žinias apie mano gy-
venimą galima gauti nuo p.
Vaiszganto „Tėvynės Sargo“
redakcijai.

Atskaita.

Užrubežinio Susivienijimo Social-demokratų lietuvių kas
link padarytų įeigų ir iszeigų laike 1899 m. užrubežyje.

Į e i g a .

Apturėta už parduotus rasztus	Liet. Soc. Dem. Partijos:	
Nuo A. Lie-vio isz Waterbury'o	dol. 2 — fr.	10,30
„ Bog-sio	„ 1 — „	5,15
„ Dav-tisio Chicago	„ 3 ⁴⁰ — „	17,50
„ J. Jas-sio Pittsburge	„	8
„ Lau-sio Afrikoje (Transvaale)	„	12,20
„ J-sio	„ 1 — „	5,15
„ Stal-kos	„ 1 — „	5,10
„ Ad. Pr-nato Galicijoje	„	6,26
„ A. Ilg-so Gilbertone	„ 1 ²⁵ — „	6,40
„ Dr. J. Sz-so	„ 2 — „	10, 86,06.

S a n a r i ų u ž m o k e s t i s .

Draug. J. du sykiu po 3 fl.		12,43
„ M.		3,50
„ Ž.		3 18,93
Pelnyta nuo liet. balius Z-che		169,20
Apturėta surinktų laike skaitymų referatų		
Szveicarijoj ir Prancuzijoje: miestuose Z-che		28
„ G. L. ir B.		90
„ P.		8,40
„ Z. ir X.		20 146,40

Viso labo fr. 420,60

I s z e i g a .

Atspaudimas knygutės „W kvestyi taktyki i organizacyi“,
Paryžiuje fr. 247,20

Įduota p. T. už gabenimą iszleistų
raszty L. S. D. P. į tėvynę 50,00

Iszraszymas soc. laikraszcyų 6,75

Geguzinis atsiszaukimas 1899 m. ir jo
siuntinėjimas 18

Žigunės kasztai už laiszkus Amerikon
ir Anglijon 15,45

Liekantieji žigunės kasztai ir hektografo 80,20

Paliko 3

Viso labo fr. 420,60

Sekanczioms ypatoms, gyvenanczioms Amerikoj ar Afri-
kjoj, pasilieka skolingais, nės negalėjome joms prisiųsti to
visko, ką mūsų buvo maldavę:

M. Dau-tisiui Chicagoj fr. 9,50 apie 2 dol.

A. Ilg-nasui Gilbertone „ 2,50 „ ½ „

Lau-tisiui Afrikoje „ 5,00 „ 1 „

A. Liet-viui Waterbury „ 3,00 „ ½ „

Jeigu guodojami viengencziai neatsiszauks prie mūsų, kas
link grązinimo jiems skolės, tai mes palaikysime tuos pini-
gus, jiems prigulinczius, kaip paaukautus „Susivienijimui“
ant jo reikalų.

Pasilieka mums kalti už pasiųstus jiems rasztus:

J. Bag-szis Sheboygan fr. 2,30 apie ½ dol.

J. Mel-ku Afrikoje (Transvaale) „ 11,00 „ 2 „

ir kiti.

Užkvecziame visus tuos gerbtinus viengenczius, kuriems
liko pasiųsti iszleidimai Liet. S. D. Partijos, prisiųsti mums,
ką jie yra įsiskolinę.

Ypatoms, kurios suteikia mūsų „Susivienijimui“ ar tai
pinigiszkus paaukavimus, ar gelbėjo mus darbuose, ar paga-
liaus iszreiskė mums savo prielankumą, sziuomi siuncziam
nuo savęs szirdingą aczių.

„Lietuviszkas darbininkas“ su iszėjusiu No. 3 pasibaigė
beiszėjęs. „Aidas Lietuvos Darb. Gyv.“ nuo sekanczio No. 4
pasirodys neperiodiszka. Iszleistus rasztus Lietuv. Soc. Dem.
Partijos galima gauti, raszant ant sekanczio adreso:

Herrn Otto Lang

Hegibach str. 22 Zuerich (Schweiz)

Nuo vardo Užrub. Susiv. Social-dem. lietuvių.

A. Lietuvis.

Isz visur.

Maskolijoi tapęs susektas
maisztininkų didelis suokalbis.
Odesoi tapė suaresztavota nuo
slaptos policijos 76 ypatos,
Kievoje 18, Varszavoje 29.
Suaresztavotieji buk buvę suo-
kalbininkais su suaresztuotai-
seis pirm dviejų mėnesių, kur
Petrapilėje 200 o Varszavoje
100 ypatų suaresztavojo.

Vokietijos vidurinių reikalų

ministeris užgynė valdinin-
kams perkeitimą žydiszkų pra-
vardzių ant vokiszky. Vie-
nok lenkiszkas pavardes ir vie-
tas, teipgi ir lietuviszkas, varu
verczia į vokiszkas.

Australijoi į miestą Cool-
gardie vanduo ateina dudomis
30 colių storio per 328 anglisz-
kas myles ir kasdien gal at-
bėgti 5,000,000 gorczyų van-
dens.

Augis darbininku judėjimo Lietuvoje.

(Tąsa.)

Tokių partijų, įgijusių tėvynėje ar užrubežyje tam tikras organizacijas galima skaityti tris. Kiekviena iš jų tur savo laikraszczius, išleidimas ir platini- mas kurių ir grupuoja szias atskyrias partijas. Tarp szijų partijų vyriausia yra „Lietuvizska tautiszka partija“, kaip tai valdžia ją apskelbė, kuri grupuoja aplink save įvairiausios parvos inteli- genciją ir aprupina reikalus ukininkų. Pagal pakraipą yra tai radikalizskai- demokratiszka partija, kuri reikalauja gražinimo lietuviams spaudos, įvedimo lietuvizskos kalbos į mokslaines, sudus ir t.t. ir skelbia reikalingumą lietuviams pilnos politiszkos liuosybės tolesniam kulturizskam augiui tautos. Kokiu bu- du lietuviai gali įgauti tą geistiną liuo- sybę, tą liuosą Lietuvą, ji to neaiszkina, skelbdama vien tik reikalingumą viso- kiariopo priesztaravimo valdžiai ir ve- lydama reikalauti visko, kas sziandien gali ir yra naudingu dėlei Lietuvos. Vienu žodžiu, yra tai partija reforma- tiszka, kuri stengiasi įgyti visokius pa- gerinimus, pasiremndama vien tik ant dabartinių sąlygų visuomeniszko surė- dymo. Ji neužiima kritika dabartinio visuomenės surėdymo, kaip tai daro par- tija socialistiszka, ji remiasi ne ant dar- bininkų luomos, kuri viena tik gali su- teikti pilną liuosybę ir lygybę kiekvie- nam sąnariui visuomenės, bet ant bur- žuazinių luomų, kaip tai ant tos pla- czios inteligencijos, ant ukininkų ir vi- sokių smulkių amatninkų, norėdama jiems suteikti sziandien geresnį buvį. Toksai buvis yra galimas tiktai įgijus placzius tiesas politiszko buvio dėlei ko ana ir kviecia tas luomas į kovą su valdžia už savo geresnį buvį. Laikraszcziiais szios partijos yra „Var- pas“ iszeinantis jau 12-ti metai kas mė- nesį, paskirtas reikalams lietuvizskos inteligencijos ir „Ukininkas“, kuris is- zina jau 11-ti metai paskirtas reikalams Lietuvos ukininkystės. Tame laikrasz- tyje telpa visokie pamokinimai kas link vedimo ukės o teip-gi ir visokia kores- pondencija, kuri iszparodo kovą ukinin- kų ar tai su visokiais valdžios užman- mais, ar tai su leukyste, kuri yra skel- biama bažnycziose ir t.t. Abudu szie laikraszcziiai gina lietuvizską kalbą, abelnai lietuvystę ar tai priesz norą mas-

kolių vyriausybės „aprusinti“ ar tai priesz užsilikusius da norus lenkų „su- lenkuoti“ nekuriuos sluoksnius musų tautiecių. Tokiu budu czia apsireisz- kia tvirtas jų pamatas tautiszkas, todėl jai ir prilygsta szis vardas.

Tokios beveik pakraipos laikosi ir dvasiszkiijos laikrasztys „Tėvynės Sar- gas“ su žymiausiu atskyrumu, juog visus sziuos klausimus ji risza su katalikybe. Persekiojimas katalikiszko tikėjimo — tai pamatas jos buvio, persekiojimai lie- tuvizskų rasztų, užginimas spaudos ir visi kiti įvairiausi užmanymai valdžios — tai priemazga, kuri da padidino jos antivaldinę pakraipą. Paturi tą laik- rasztį labiausiai jauni kunigai, iszėju- siejie isz tarpo sodiecių ir patys nujau- tę, kas reikalinga tautai. Kas link vi- sokių reikalavimų, tai ji iszrodo daug ramesnė, negu priminta augszcziiaus par- tija, ir pasitiki ant savo luomos, isz da- lies ant ponijos ir tvirtesnių ukininkų ir žemvaldžių. Galima sakyti, juog ant kiek radikalizskai-demokratiszka yra labiaus palinkusi prie revoliucijinių par- tijų, ant tiek dvasiszkiijos partija glau- džiasi prie įtyn konservatizskų partijų, kurios užsiganėdina ne tik dabartiniu visuomeniszku, bet ir politiszku padė- jimu.

Kas link social-demokratiszkos par- tijos, veikimas kurios liko surisztas su darbininkų judėjimu — iszparodyti au- gį kurio ir yra mus sziandienė užduotis, — tai ji skiriasi nuo szijų dviejų partijų kaip pagal savo galutinus mierius, teip ir pagal savo spēkas, ant kurių ji pasi- tiki, kariaudama už savo siekius. Ji skelbia netik reikalingumą politiszkos laisvės Lietuvai, bet ir neatbutinumą permaintyti visą visuomeniszką szijų die- nų tvarką, kuri remiasi ant nuglemžimo didesnės dalies visuomenės — darbinin- kų į amžiną vargą. Ji garsina neatbu- tinumą iszliuosuoti darbininką, kaip ir visą visuomenę nuc kapitalistiszkos tvar- kos ir pasiekti socialistiszką surėdymą, kame nebus eksploatacijos triuso. Vie- na luoma, ant kurios ji remiasi, tai dar- bininkai, tas proletarijatas, kuris nėra užganėdintas dabartiniu surėdymu. Tai- gi kova už geresnį szio proletarijato buvį, už supratimą naujų siekių visuomenės, kuriuos gali atlikti tiktai proletarijatas, pasilieka užduotimi social-demokratisz- kos partijos. Žinoma, platinimui szijų siekių reikalinga ir-gi liuosybė, todėl ir

szii partija stato neatbutinu siekiu įgiji- mą politiszkos liuosybės. Kadan-gi ji nesutinka visai su dabartiniu kapitalis- tizsku surėdymu ir stengiasi jį permai- nyti ant kito, todėl szii partija gali buti skaitoma vien tik revoliucijine placziau- sioje prasmėje szio žodžio.

Priminsime da keletą žodžių apie Prusų lietuvius. Tautiszkas susiprati- mas czion da silpnas; jis pasirodo tarp smulkių sodiecių ir amatninkų, reika- lavimai kurių neina toliaus konservatīvų partijos. Tarp darbininkų, kurie daž- niausia vienyjasi su vokiecziais, czion mažai tautiszko susipratimo; priegtam czion nėra inteligencijos, kuri mokėtų iszreikszi ir pastatyti reikalavimus įvai- rių luomų. Kas link judėjimo lietuvių iszeivių Amerikoj ar Anglijoj, tai jų raszliava mažai teturi įtekmės Lietuvoje. Su mažoms atmainomis jie ir-gi skiriasi į tas tris partijas, kokias regime ir paczioj Lietuvoje. —

II.

Kuomet atsirado Lietuvos darbinin- kų judėjimas, koki jų apsireiszkę reika- lavimai ir prieszai — va tai klausimai, ant kurių norėtume, ant kiek tai szian- dien galima, duoti atsakymą.

Musų Lietuva yra tai krasztas žem- darbystės; ukiszka pramonė yra tai už- siēmimas daugumo lietuvių. Mes regi- me czion gana apscziai visokių dvarpo- nių — lenkų ar sulenkėjusių lietuvių, maskolių, vokiecių, — rankose kurių pasilieka daugumas musų žemės, o teip- gi mažus ir didžius kaimus, kame dar- buojasi sodieciai dažnai ant visai men- kų gabalų žemės; kaip kur regime de- szimtininkus ir viensėdžius, tarp kurių randasi jau visai biedni „grintelninkai“. Visi jie primigę aria ir iszdirba szią žemę, kuri nuo senų seniausia buvo jų penėtoja. Po nupuolimui baudziavos, kuomet daugumui, bet ne visiems, pate- ko į savastį sziekios ar tokios dubos, kiekvienas su didesniu da arszumu kil- nojo savo žemę, kad tik daugiau grudo iszgauti. O szio grudo, szijų javų kas- kart daugiau reikejo, nės reikėjo ir už žemę, gautą nuo ponų, mokėti ir kaskart pradėjo atsirasti daugiau kitų mokes- czių, paveizdan valstijoj, ir kitų iszda- vimų, atlikimui kurių vis buvo reikalin- gi pinigai. Pinigus-gi buvo galima gau- ti tik už javus. Ant didesnės da szijų

(Toliaus bus.)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

PARASĒ
JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tāsa)

Dēl atminties 19 dienas vasario jis vardan Mokslios Latviu pulkelio apskelbē 1873 m. konkursā (po 150 rubl. didelī) dēl parašymo populariškai 1) fizikas, ir 2) kulturiškos geographijas (drauge su kosmographija). 1888 m. išejo jo guldymas su parašomis „Stahsts par Igora kaņa eju”, ir 1891 m. „Patriotišku dseešmu wahzelite” (aukštelis.) Apart to jis triusēsi apdirbti „Dsintbuhšchanas atzelschana Baltijas gubernas”, bet to darbo neužbaigē.

Sugyvenimo Slesiņu Andrius buvo širdingas, jautrus ir juokdaringas vyras.

24. Kristjahnis Kalniņš (1847–85).

Kristjahnis Kalniņš.

Kožna tauta kožname laikmetyje turi gabius vyrus, kurie savo dvasēs spendimais augščiaus išsikelia už savo tautiečius, ir tokiu budu pastoja anų vadovais, taip baltose, kaip tamsiose dienose gyvenimo. Tokiu vyru tarp Latviu buvo ir Krišjahnis Kalniņš, kurs rods trumpai gyven-damas, tačias atlikęs yra sėkmės pilnus darbus.

Kalniņš gimē 1847 m. Kurše, Derpeliu Mehmelēs pagaste; pradinį mokslą igyjo Bauskēs aprinkio mokslainėje ir Jelgavos gymnazijoje, ir išdavęs egzaminą iš trečios rēalinēs gymnazijos Moskoje, jis ištojo į Moskvos universitētą mokintiesi tiesų mokslą. Cion 1872 m. pa-baigęs studijas, jis Rygoje apsibuvo už advokatą ir ėmē gaiyvų dalyvumą darbuose Latweeschu Beedribos, kuri buvo įsteigta 1868 m. Veikiai jis pastoja žinomas plačiai publikai, ir Latviu Beedriboje igyjo tokį įsitikėjimą, kad jau 1875 m. toji įkėlē jį į pirmsėdžius.

Dabar tai ištikrų prasidejo Kalninio darbai ant tėvyniškos dirvos. Latviai tiktai ką buvo pakirdē iš dvasiško miego, ir nedaug darbininkų teturējo. Daugumas, mat, mokytesnių Latviu dar tebskaitē savo tautą už mažai garbingą, ir netikējo, bau žiamionys įstengs įimti žymią vietą tarpe kitų tautų; kiti vėl nebuvo dar supratē tos teisybēs, kad tikrą apšvietimą galima yra pasiekti tiktai globojant motynos kalbą, ir tą apšvietimą skleidžiant tarpe pačių žmonių. Syki savo kelią apsirinkęs, K. Kalniņš, ėjo juomi su persitikrinimu, kad pildo šventą uždavimą, kada triusiasi ant tautos labo.

Kad 1875 m. K. Kalniņš pastoja Latweeschu Beedribos pirmsėdžiu, Latviam netik parējo imtiesi su pavydunais, bet jų pačių tarpe buvo kilę smarkus vaidai, kurie, Latweeschu Beedriboje pasikėlē, pasklido po visą Latviją, ir Latviu apšvietunija pasidalino į dvi partiji. Kalniņš savo darbštumu

tuos vaidus apmalšino ir inteligenciją vėl suvienijo dēl darbavimosi ant tautos labo, maldydamas asabiškus ginčus, o nukreipdamas akį ant pačios lietos.

Kaipo raštininkas Kalniņš yra visai mažai žinomas, — jis mat buvo kareivis darbu, o ne raštu. Rods randame jo raštų „Balt. Wehstnesyje”, ir tai dar iš studentystos laikų, bet vėliaus jo visą laiką užėmē jo amatas ir pastangos ant tautos dirvos. Jis yra laikęs daugybę kalbų, bet nedaugelis jų tapē atspausdinta. Kalbėtojas, Kalniņš buvo galingas, jis įgrob-davo širdis klausytojų savo nuo širdies plaukiančiais žodžiais: jis dagiai užstavinējo principus, netik savųjų tarpe, bet taip-gi tarpe apkariautojų Latviu dvasēs jis nevienam akis atidarē. Todēl jis igyjo paguodonę net tarpe vokiečių, besistengdamas, Latviu tautą pastatyti ant augštesnio stovenēs laipsnio, kaip liudyja, „Rig. Zeitung”, „Ztg. fuer Stadt und Land”. Latviai-gi patys sako, kad Kalniņš „buvo Latviu tautai autoritētu, kelio rodytoju, ir tą savo šventą uždavimą išpildē rusčiai ir stropiai ir Latviu tauta su padėkavone tai pripažįsta, dručiai prie jo laikydamsi ir neklausydama viltavylių, kurie ją norējo nuvesti ant šuntakių, prazutyn; juk nuardyti, išpustyti yra lengvi lieta, bet ką naujo pagaminti, pagaminus išlaikyti sveikai ir parėdkiai, tas yra sunku, to jeib kas neįstengia”. Kalninio visas gyvatoš mieris buvo: atmetus asabiškus skirtumus triustiesi ir triustiesi dēl labo tautos; žinoma, iki tokia dvasē užsiliks, tauta išplauks, žaliuos ir kupliuos.

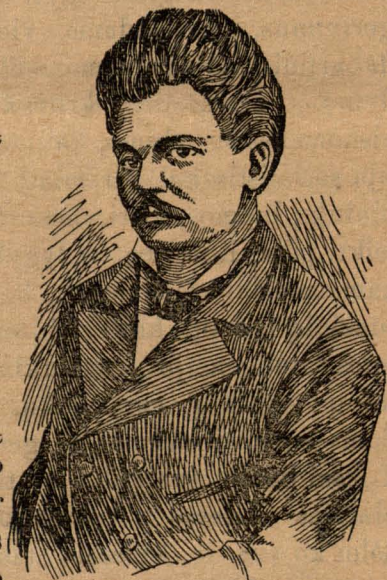
25. Krogsemju Mikus (Auseklis) (1850–79).

Krogsemis gimē 1850 m. Ungurspils Šihpolose, miškuose; prasimokinęs parapijų mokslainėse, jis 1868 m. ištojo į Valkų parapijos mokintojų sėminariją ir baigē kursą 1871 m. Sitoje „Zimsos sėminarijoje” budamas, jau jis pamēgo Latviu literaturą, nors toji menkutē tebuvo. Subuvo Vidžiamyje 3 metus (Jaun-Peebalgoj, Zehsiuose, Leelwahr-dėje ir Rygoje), prie mokslainių besitriusdamas, tačias neužmiršo nei apie savo tautos darbus, ir 1873 m. išejo iš spaudos „Dsejas no Ausekla”. Tos dainelēs rado didelį atgarsulį širdyse Latviu, nēs tautiškos nuomonēs buvo tautiškais žodžiais išteiktos, kaip ana:

Ka Daugawa waida, un bangas ka krahz!

Ka Staburags ašaras rauda!

Norėdamas savo kalbą ištobulinti, jis įpačiai Leelwahr-dėje rinko ir krovē „wezu laušču tehlu”: dainas, teikas, pasakas ir parunas tai nuo žmonių, tai nuo mokytinių. Auseklis nesyki po tėvynę keliavo, idant pažinti savo kraštą ir žmonių nuomonēs. Vieną kartą jis atkako į Rygą, sučėdyjęs 200 rublių, ketindamas leistiesi į kelionę po tėviją. Prie jo prisidraugino tulas Latvys, kurs nudavē esąs poetu ir taip-gi žadaš keliauti po tėviją su mieriu pažinties žmonių ir krašto. Tad abudu susidraugavo, ir apsigyveno viename viešbutyje. Bet koks buvo Auseklio dyvas, kad vieną rytmetį, pakilęs iš

Krogsemis-Auseklis.

patalo, nerado namie nei savo draugo, nei-gi makio su savo piningais! Draugas buvo išdumęs, pavogdamas užčėdytus Auseklio piningėlius! Sunkiai, mat, nesykį atsieina patrijotams triustiesi dėl savo žmonių gerovės. . . .

1874 m. Auseklis traukė į Peterburgą, kur du metu dirbo angliškoje mokslainėje, ir pastaru du metu Maijo ir Wiedemanno privatiškoje gymnazijoje. Peterburge jis rado pulką Latvių, ir įpatingai susidraugino su Jurjanu Andreju ir Baumaņu Kahriju. Cion begyvendamas, jis suvyjo 12 „Osolu waiūagi“ ant kapų garsiems tautos vyrams, ką ketino išleisti ažuolų lapais iškaišytoje knygutėje, bet neišdavė. 1876 m. jis ėmėsi išleisti „Paidagogišku gada grahmatu“, prieg tam užbaigė antrą dalį savų dainų, išguldė novellę „Lihdumneeks“ ir sutaisė geroką kalendorių „Baltijas gruntneeku, šaimneeku, pagastu waldibu Kalendaris 1879 gadam“. Daugelis jo raštų randasi išbarstyta po laikraščius.

Auseklis mirė 1879 m. 25 d. sausio. Jo lavoną tautiečiai parvežė į gimtinę ir palaidojo Alojos draudės kapuose.

Visuose Auseklio raštuose atsispindi meilė tautos. Kaip dainius, Auseklis yra tarp Latvių atsizenklinęs: jis priguli prie plėšimų plėštojų ir kelmų rautojų, prasidedant Latvių krupštumui. Jo visus raštus surinkęs į kruvą išdavė Kaschoku Dahwis, 1888 m., 2 dalyse (Ausekla raksti (Krogsemju Mikus), dsejneeka draugeem un zeenitajeem palihdsot, Kaschoku Dahwa isdoti. Riga, 1888. g.).

26. Weberu Sanderis (1848).

Weberu Sanderis, redak. „Balt. Wehstn.“ ir „Balšs“, gimė Ruzavos nuovade, Kurše, 1848 m. 6 d. lapkričio; jo tėvas buvo kamarninku (mehrneeks); jaunystą pergyveno Kahkišų muizėje ar prie Swentosas ir Puhpės jurmalėje. Pirmiausiai dvasę Weberio sujudino Krimo karė, kuri atsigarsėjo net Baltijos pakraščiuose, kur anglai apšaudė tulus uostus ir paėmė rusų laivus; jis nesykį Puhpės jurmalėje regėjo anglų karlaivius vejantiesi laivus, kurie nuo Klaipėdos pirkliauvo su Mas-

Weberu Sanderis.

kolija. Rusavoj tuomet stovėjo didokos maskolių spėkos, huzarai, kazokai, baškirai, ir pėstininkai. Vakarais pas senį Weberu susirinkdavo vyresninkai, kur šneka kreipėsi apie karę. Sanderis, įsiklausęs, vėliaus motynos klausinėjo, kuri jam pasakojo apie Europos valstijas, Napoleoną I ir apie prancuzmetį Kurše taip-gi apie senus Latvių dievus, kares, gyvenimą. 1856 m. tėvams išėjus į Liepoją gyventi, Sanderis ėmė mokytiesi, pirma privatiškoje mokslainėje, o potam 4-kliasinėj aprinkės mokslainėje. Liepojiečiai tuomet sapnavo apie savo didelę ateitę, tikėjosi gelžkelių į Dauguvpylę ir į Kauną. Linijos tapė izmieruotos, prie to Weberio tėvas dalyvavo; bet tik į 20 metų vėliaus gelžkelius teisvedė. Nykus Liepojaus gelžkelio budavonei, Weberiai traukė į Vilnių ir gavo vietą prancuzų draugystėje, kuri ėmėsi budavoti Peterburgo-Varšavos gelžkelį. Cion Sanderis ėjo metus į vokiečių priebažnytinę mokslainę, ir vienus metus į gymnaziją.

Cion Sanderis perleidė linksmius metus, ir susipažinęs su Vilimu Komoru ir Viktoru Liekaševyčiu išgirdo daug ką apie Lietuvių tautą, jos kares su kryževiais ir tutorialais. Buvo tuomsyk lenkmetis. Žmonių dvasė budinosi. Pabaigos maišto W. S. nebuvo liudininku, kada-gi tėvai jo tuomsyk iškeliauvo gyventi į Jelgavą, kur jo tėvas sugrįžo į valdzios tarnystą už vyresnįjį pamierčių.

Jelgavoje Sanderis susipažino su broliais Allunanais Adolfu ir Theodoru, su kuriais jis 1864 m. vasarą perleido drauge Mas-Sesavoje; čion jis Petro Alunano kuingyne rado Rutenbergo Baltijos istoriją ir Mirbacho gromatas apie Kuršą. Tokiu budu jis giliaus susipažino su Latvijos ir Lietuvos praeite, ir tai sudrutino jo ateitės triusą. Dabar norėdamas Latvių tautai tarnauti, jis turėjo pasižinti su Latvių kalba nuodugnai. Jis ėmėsi rengti Latvių kalbos gramatiką, ir galiaus Petras Allunanas nukreipė jo atydą ant gramatikos Bielensteino, kuri parodė bagotumą tos kalbos. Apart to, Allunanų Jurgis ir Swaigsnits („Sehta, daba pasaule“) buvo jam keliarodžiu į mokslus ir į poeziją. Pas Allunanus budamas, jis susipažino taip-gi su Schlesiūnu Andriumi, ir drauge su Kalniūnu Krišjahnju ir Plawereeku Povilu nuo 1866 m. jie griebsi tyrinėti Latvių kalbą, ir mėginti šį bei tą rašinėti. Tie pirmi Weberio rašiniai, tarp kurių vienas apie jureivystą atkreipęs buvo Valdemaro akis, patilpo į „Mahjas weesi“. Tuomlaik „Peterb. awises“ liovėsi išėiti, ir todėl nedėvyvas, kaa jaunikaičiai pasveikino per kn. Brauschveigą valnesnėje dvasėje 1868 m. išduotą „Draugu un Beedri“ kaipo dvasės žvaigždę, ir įpatingai ten telpančius raštus Kronvaldo Atis. Kas juos labiausiai sujudino, tai Jelgavoj Latvių teatro name perstatymas pirmą sykį lugos „Mikus“. Tuomet įgyta meilė tautos neišgeso jau nei vėlesniame laike.

1869 m. W. S. baigė mokslus Jelgavos gymnazijoje, kur svetainėje gymnazijos jis laikė vokiškoje kalboj prakalbą apie Kuršo Kugštį Jokubą, nurodydamas ant iškilmės laikų, kad Kuršui prigulėjo kolonijos Afrikoje ir Amerikoje, ir kur Kuršo laivai tuomet pluduro po pasaulės tuomet žinomas jures. Jis taip-gi nurodė ant Valdemaro pastangų pakelti tuolaik Baltijos nykusią jureivystę. Toji kalba atkreipė ant savės didoką atydą.

Iš tarpo mokytojų Weberis įpačiai guodojo mokytoją graikų kalbos Cernay ir tikėjimo mokytoją Seesemaną, kurs rupinosi, kad studentai įgytu savistovų pobudį ir ideališką gyvenime pažvalgą.

1870m. Sanderis traukė į Tėrbatą ir stoji mokintiesi į istoriškai filologišką fakultetą, įpatingai kreipdamas akį ant istorijos. Pristojo prie Kuronijos korporacijos. Bet jam rupėjo Latvių lietos, ir jis susipažino su Kronvaldu Atiu, kurs tuomet buvo Tėrbatos mokytojų sėminarijoje už mokytoją; Kronvaldo idealizmas ant jo padarė didelę įspaudą. Rudenį 19 rugs. 1870 m. Latviai studentai, Kronwaldas ir kiti Latviai suėjo į kruvą, idant nusprėsti dieną įsteigimo Latvių Beedribos Rygoje, ir čion kalbas laikę, jie nutarė kasnedėl susirinkti ant „Latvių vakarų“ ir ten kuopti Latvių kalbą ir raštininkystę. Nuo to laiko Tėrbatoj tarp Latvių studentų išdygo savistovė bendrystė, iš kurios 1882 m. iškilo Latvių studentų korporacija „Lettonia“. Neuzilgo savo studijas-gi Sanderis traukė į

(Toliaus bus.)

Paryžiuje nuo 15 Balandžio iki 1 Berželio parodą aplankė 118,630 žmonių. 1889 mete, tame pat laike aplankė 111,295 lankytojai.

Vokietijos valdžia paleido ant pasilsio policijos virszininką Olbrich išz Kameruno, Aprikoje, ir kada tasai pargrįžo į Vokietiją, tapo suaresztavotas už vagystes ir suklastavimus.

Rytinėse Indijose cholera apima vis platesnius rubežius. Kaira distrikte per 7 dienas numirė 1,330 žmonių. Palampur distrikte laike 3 dienų nuo 1 užaugo net ant 400 mirusieji nuo choleros. Mieste Bombay laike 7 dienų numirė 67. Ligą labiausiai išplatina vanduo, nes upeliuose, balose kaip ir ežeruose plauja visokias nečystybės serganczių. Valdžia parengė deginimo lavonų įtaisus arba krematorijas, kur visų mirusių cholera lavonus sudegina.

Rytinėse Indijose ant upės Sabormutte vienameteukinyje skalbė drabužius moters, kuriam praturkus prigėrė į 30 žmonių; vyrų, moterių ir vaikų.

Konstantinopolyje tapo suaresztuoti 3 apicierai išz sultonono sargybos, pas kuriuos at-rasta planai nužudymo sultonono.

Sziuomi praneszu gentitas bei pažystamiems kad po 5 dienų ligos pasimirė, Gegužio 29 d. 1900 m., mano mylima pati a. a. Ona Marcinkeviczienė [po tėvais Zavidzkiutė] palikdama mane su trimis kukdikiais nuliudime.

Antanas Marcinkeviczia.
Edwardsville, Pa.

Nuo redakcijos.

Tęsimas apie Lietuviszką skyrių [parodą] Paryžiuje atėjo per vėlai ir nesuspėjome įszitą num. patalpinti. Tilps sekancziame.

Korespondentams: Aczių už rasztus; tilps sekancziuose numeriuose.

Ant pardavimo

Yra visi szejmyniszki rakandai, kaip tai stalai, kedės, lovos, peczius, puodai ir tt. už labai pigią prekę. Dasižinoti galima tik tai vakarais nuo 7 val. iki 10.

Ant. Marcinkeviczia
Hill Side Ave.
Edwardsville, Pa.

Pajieszkėjimai.

Pajieszkau savo szvoгерio Vinco Szalaszecziiaus, kuris rodos gyvena Minersville, Pa. ir Miko Rutelionio, tetėno, kuris rodos gyvena Duryea, Pa., teipgi ir M. Brazaucko, kuris gyvena Wm. Penn, Shaft, Pa. Asz atkeliavau išz Lietuvos 4 d. Berželio į Plymouth, Pa. ir malonėcziau susirasti savo gentainius. Dėlto jieszkomi patys, arba kas išz tautiecių apie juos zinotumete, malonėkite jiems kaipo ir mą suteikti žinę, per „Vienybės“ redakciją.

Laukdama žinios lieku su guodone

Kastancija Gurevicziutė
išz Igliszkių
Bartnikų parapijos.

Didele Exkursija!

Brooklyno ir New Yorko Lietuviszka parapija dieną 15 Liepos daro pasivažinėjimą (excursion) ant marių. Jau turi nusamdytą puikų laivą, ant kurio gali tilpti 2,500 žmonių. Prie skambėjimo puikios Lietuviszkos muzikos ga-

lės szokti ant sykio 200 porų. Bus tai neiszpasakytai gražus ir linksmas pasivažinėjimas, todėl visus lietuvius, idant teiktusi kuoskaitlingiausiai susirinkti, nuoszirdžiai užkviezia

Komitetas.

Naujos knygos.

„Vienybės“ redakcijai gaunamos szios naujos knygos:

- Idėja ant meszlyno* -10
Trumpa Geometrija [su 147 paveikslais] -30
Žaibas ir Griaustinis [su paveikslais] -15
Epiktėto Aforizmai -15
Apie Joną Gutenbergą [su paveikslais] -15
Bulvių vaisinimas -10
Trys pamokslai apie gaspadorystę -10

„Varpas“

ir

„Ukininkas“

Iszleidžiam! Lietuvos apszvietunų kas mėnesis, ant metų kasztuoja po \$1,00. Užsiraszant tuodu laikraszcziu, pinigus reikia siųsti ant szito adreso:

Herrn D. Saunius
in Rokaiten
per Neukirch, Ostpr.

Už \$500 in Europa

dėl visų prie lengvo darbo ant Hamburg ir Bremen linijų ir pasażierinių laivų, atsizaukit pas

HENRY J. JACOBS
38 Canal str. NEW YORK

TAMAS PAUKSZTIS

Parduoda Laivakortes

ant visokių kelių (linijų) jūrėmis kuomi pigiausiai ir ant drucziausių bei greicziausių laivų. Pinigus persiunczia į visas dalis svieto. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per

TAMA PAUKSZTI
123 N. Main str. PITTSTON, PA.

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgomų daigtų, dideliu pasirinkime czeverykų, marszkinių ir tt.

Žemlapis Lietuvos ir Latvijos

lietuviszgoje kalboje, atspaustas lotiniszkomis literomis Peterburge, gaunamas pas

Inžinieriu A. Maciejevski

Nevskis p. n. 111 b. 73.

Prekė 1 rubl. už exempl. su prisiuntimu; imant 10 exempl. 20% rabato.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda druta ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogi senus ant naujų perdriba. Visi pas savo Tautietį.

Merginos naudokites,

pajieszkau doros lietuvaitės kuri moka nors kokį darbą, o labiausia siuvimo ir nesenesnė kaip 20 metų.

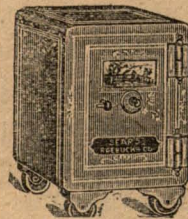
Teiksis atsizaukti arba savo paveikslą prisiusiti ant adreso sziochio

Ant. Jeszmanta
24 Meckalf str.
Wilkes-Barre, Pa.

NEREIKE PININGŲ PRABA DOVANAI PER 30 DIENŲ.

Mes tikime Jums.

\$9,00 nusipirkite geriausią siuvamą masziną VICTOR su visais įrankiais Gera siuti sunkius ir lengvus siuvinus. Gvarantuojame ant 20 metų. Turime 35 skyrius už visokią prekę. \$120,00 pirksi gražiausę geriausę VICTOR PIANO Gvarantuojame ant 25 metų. Praba dovanai, 24 skyrių, visokia prekę. \$120,00 pirksi pirmos klases geriausę PIANO. Parduodame visokius muzikaliszkus instrumentus. Kataloga dovanai. VICTOR MFG. CO. Dept. X. 17, 161-167 Plymouth Pl. CHICAGO, ILL.

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return you \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 300-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigei.

Susisznekam visokiūse kalbose. Pinigūs priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Musų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

OUR \$1:50 ANTI FAT BELT

For \$1.50 we furnish the celebrated BROWN'S ABDOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY.

Corpulent people who wear the Brown's Abdominal Belt run no risk of Navel Rupture or Umbilical Hernia; you get a comfort and ease of action you will appreciate. No corpulent person can afford to be without this belt. Cut this Ad. out and send to us with \$1.50 and 10 cents extra for postage, state height, weight, age and number inches around the body largest part, and we will send the belt to you by mail postpaid, with the understanding that if it is not perfectly satisfactory and equal to belts that retail at \$3.00 and upwards you can return it at our expense. Write for free Belt and Truss Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO

ZINGEIDU IR AKIVA DĒL SVIETO.

Tikrai pirmutinė vienatinė gydykla ant uželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, slinkimą plaukų į trumpą laiką sudrutina yra duota užtikrinimas (gvarancije). Kožuas užsiginėdina, kur jau tukstancziam ypatų profesor. Brundza suteikė puikius szvelnius ir tankius plaukus, ką tai laimingi per laikraszczius ir laiszkus iszreiszkę szirdingai padėkavones. Vieta ofisu yra 145 GRAND ST. ir 996 BROADWAY, Brooklyn. Norinti gautie visą rodą su informacie per laiszkus adresavokit sziteip:

J. M. BRUNDA CO
Box 2361, NEW YORK, N.Y.

VISOKIU RELIGISZKŲ DAIKTŲ

kaipo tai: Ražanczių, Szkaplierių lietuviszkių, visokių brostvių, maldų knygių lietuviszkių ir lenkiszkių, teipgi ir visokių istoriszkių knygių lietuviszkių ir lenkiszkių; abrozų visų szventųjų ir tautiszkių ir t. t. Gaunama pas:

J. Burman & Stepanaviczii
231 S. Roebing Str. BROOKLYN, N. Y.
(prie lietuviszkos bažnyczios.)

TRADE MARKS, DESIGNS, COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

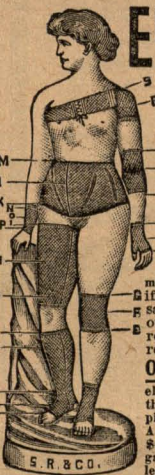
Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szį bei tą dasižinoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkių, ar cigarėlių skanų užirukyti, atekite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

ELASTIC GOODS AT HALF PRICE.

If you want us to make to your MEASURE and ORDER ELASTIC GOODS for the RELIEF and CURE OF VARICOSE VEINS, WEAK, SWOLLEN OR ULCERATED LIMBS, CORPULENCY, ABDOMINAL WEAKNESS OR TUMOR, state your height, weight and age, state number of inches around body or limb at each letter shown in cut and send to us with our SPECIAL PRICE. We will make the goods to order from the very finest fresh rubber elastic material, guarantee a perfect fit and if you do not find it perfectly satisfactory and equal to goods others get double the price for return at our expense and we will return your money.

OUR SPECIAL PRICE for all fine silk elastic thigh stockings, A to I, \$7.50; thigh leggings, K to L, \$6.00; thigh piece, G to H, \$2.50; knee stocking, A to G, \$5.00; knee leggings, C to F, \$4.00; knee cap, E to G, \$2.00; garter stocking, A to E, \$3.00; garter leggings, C to E, \$3.00; ankle, A to C, \$2.00; abdominal belt, K to M, \$10.00. COTTON ELASTIC GOODS, ONE-THIRD LESS. Special Covered Elastic Abdominal Supporter, made of soft lisle thread, interwoven with protected rubber thread, 8 inches wide, \$2.00; 10 inches, \$2.25; 12 inches, \$2.50. Write for Surgery Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., (Inc.), CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS,

kurios daugelį pradžiugius ir palinksmis.

Kaip mums gerai žinoma, žmonija — isz psichiszko, intelektualiszko ir net ekonomiszko atžvilgio — dalinasi į 2 klases: viena yra sveiką, drąsą, puiki visados linkmi, pasidėkojant tam visur turi geras pasevmes ir pasivedimą visokioje ver telgvystėje; antroji yra liguota, silpna, nulludus, sunykus, melancholiszka, nedrasi ir tankiai visiszka negabi prie darbo ir netinkanti szeimyniszkae gyvenime.

In szia pastarąją klasią priguli visi tie, kurie savo jaunystoje, daugumas gal visai isz netycių, atsidavę naikinacziam žmogaus kūną ir dvasią darbiui — onanizmui arba patpolicijai, ir savo vėlesniuose metuose perdavė valę savo lytiszkiems pagėidimams; teipgi ir tie, kurie isz priežasties neuztektinio ir blogo maisto, persidirbimo, per didį alkoholiszkų gėrymų vartojimą, arba kurie per susidėtimą su nesveikoms moterėms pradžė savo links nybes ir sveikatą.

Sztokie žmonij suklydimai galiaus priverczia juos per visą jų gyvenimą kentėti baisiansias tų ydų pasekmes, kaip ve: szirdies drebėjima, spas, mediszki galvos skaudėjimus, apetito netekima, žarnų ir pilvo katara, nugaros ir kryžiaus skaudėjimą, nerviszkumą, dispepsiją, vidurių užkietėjimą, sėklos bėgima, sujungmėj su nemoraliszkais sapnais, inkstų ligas, reumatizma, dusinimą, negalę, szkorbuta, skaudanzcius ant kuno ir lytiszkių dalių spugnos, gonoreją, szankerį, sifilį etc.

Be to dar tegul niekas nenusimaina: szio miesto dar tarai iszrado naujus vaistus, su kurių pagelba gali greitai, radikaliszki ir visiszki isz tų ligų iszagydyti; kankinamieje atgas savo sveikatą, stiprumą, drurybę ir dailią iszveizdą, gabumą visokiame darbe ir užsiėtime.

Prisisk 25 ct. markėmis ir mes pasiusime tam etai pamėginti musų gyduoles per vieną isztisą sanvaltę. Visi, kurie iszskote pagelbos, kreipkitės ar per laiszkus ar ypatiszkal pas daktarus

in The State Medical Dispensary
76 E. Madison st. CHICAGO, ILL.
Offisas atidarytas nuo 8 A. M. iki 8 P. M.
Nedėlioms nuo 10 A. M. iki 12 A. M.

SEND 50 CENTS

TO US WITH THIS AD and we will send you this Violin Outfit by express C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purfling, best quality ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$3.00 VIOLIN, beautifully finished, highly polished, with splendid tone quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made violin case, large piece of rosin, and one of the best common sense instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your express office, and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the express agent \$3.75 less the 50 cent deposit, or \$3.25 and express charges, and the outfit is yours.

With every order accompanied by cash in full we will give one lettered fingerboard chart, which can be adjusted to any violin without changing the instrument and will prove a valuable guide to beginners, and we will also allow the instrument to be returned after a days' trial if not found entirely satisfactory in every respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full. Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago. (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. Editor.)

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINIŲ „TĒVYNĖS MYLĒTOJŲ“ UPAUŽYSTĖS.
Prezidentas — M. Bridickas
Bx 17 Lost Creek, Pa.
Sekretorius — M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn
Kasierius — A. Olszevskis
60 Sub-Sta., Chicago, Ill
Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

DR. F. J. KALLMERTEN.

Specijalistas chroniszkių ir nerviszkių ligų.

Gydo visokias užsi-senėjusias ligas kaipotai: Trozskuli, epazma, paralyzių, dusuli, pavandenavima, reumatizma, skandėjimą galvos, anszakių, ir nosies, ligas skilvio, gerklės, krūvinės, iszėjimą žarnų, drugi, iszmėtymus ant galvos ir skuros-gumba, sustojimą te, kėjimų, kraujo tekėjimą, mėnesinės tekėjimą, nevaisingumą,

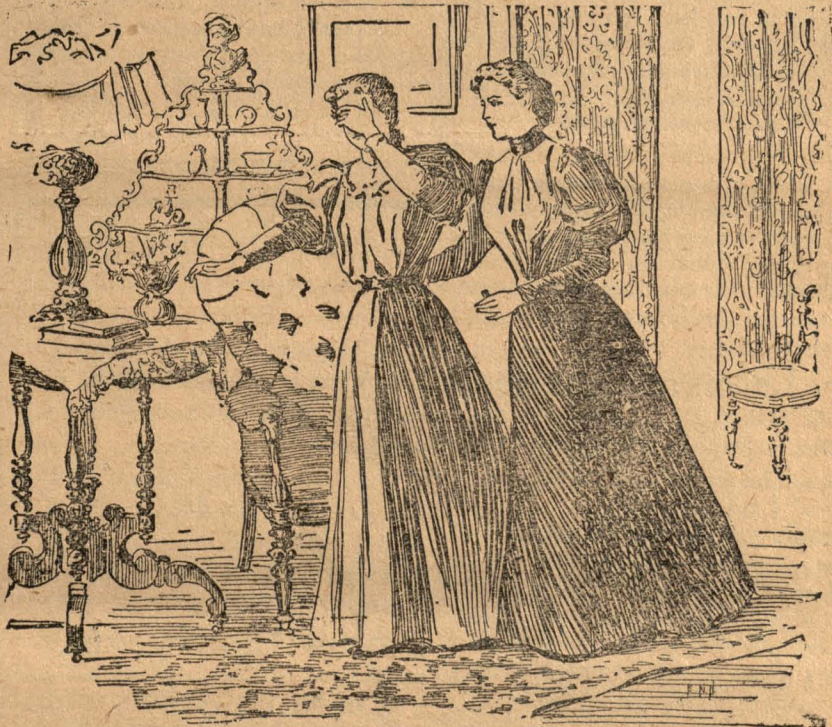
skatusmus po gimdymui, puliavimus, ronas, atšivėrimus, ant kuno, rože, žarnų ligas, skaudėjimą strėnų ir krutinės, plauti, nervų skaudėjimą, uždegimą žarnų iszputimus, niežėjimą, uždegimą smeceni, iszburkima, puslės ligas, vėži, diegi, akmens ligą, uždžiuvimą, dusiupėjimą kojų, džiova, žarnų ir inkstų ligas, karsztlige, niežus, iszberimus, kirmėtes, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS
Jeigu sergi ir nustojęs esi vilties iszgyti, kreipkis tūjans pas daktarą Kallmerteną ant rodos, Dr Kallmerten'as iszgydė tukstanczius žmonių, kurie ligai sirgydo ir nū kitų daktarų negalėjo pasigėbėti ir iszsigydyti. Tie žmonės visur garsina vardą D-ro Kallmerten'o, ir pažįstamiems jį rodyja. Kreipkitės pas D-rą Kallmerten'ą tai jus iszgydys.

LIGAS UZSIKRECIAMAS abejos lyties (ar tai nū kitų gautas arba nū gimdytojų paeinanzias) gydo pasekmingai ir greitai. Nereikia gėdytis, fiktai gydytis, nes neatbobjimas atveda piktas pasekmes ant ateities.

NORS LIGA BUTU NEISZGYDOMA, RASZYK pas Dr. KALLMERTEN, APRASZYK GERAI SILPNUMA, PADUK LYTI (ar vyras ar moterisz'ė), amži, szvarumą ir temperamą ligonio, idėkį į gromatą 2 centinę markę, paraszkyk savo pavardę ir adresą aiszkliai, o gausi per laiszką RODĄ DOVANAI ir tikrą nūmonę Daktaro liga yra iszgydoma ar ne.

Nevylykyk, bet raszyk tūjans. Adreasas:
DR F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

SHE WAS BLIND.

A blindness comes to me now and then. I have it now. It is queer—I can see your eyes but not your nose. I can't read because some of the letters are blurred; dark spots cover them; it is very uncomfortable.

I know all about it; it's DYSPEPSIA. Take one of these; it will cure you in ten minutes.

What is it?
A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R-I-P-A-N-S will not benefit. They banish pain and prolong life. One gives relief. Note the word R-I-P-A-N-S on the package and accept no substitute. R-I-P-A-N-S, and testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No. 10 Spruce St., New York.

**Broliai Varnagiriai
Liudvikas ir Adomas
Laiko didelia krautuvia**

visokių valgomų daigtų, kumpių, miltų, cukriaus, arbatos, kavos ir visko kas tikt užlaikyme gyvasties yra reikalinga. Taipogi parsidūda ezebatai, ezeverykai, marszkiniai ir visoki kiti daiktai. Viskas pigiausia ir dideliam pasirinkime.

Laiko arklius dėl parsamdymo pasivažinėti, veža anglis į stubas, perkrausto naminius daiktos, laiko visokių paveikslų (abrozų), ražanczių, szkaplierių, kryželių, maszinukių gromatoms drukavoti, abrozus įdeda į puikius rėmus, deda langams stiklus ir t. t. Viską atlieka labai pigiai
(P. O. Box 213) 212 East Main Street,
PLYMOUTH, PA.

**Dr. Leonard Landes,
Lietuwiszkas Daktaras.**

134 E. 24 Ul. New York.
Garsingas gydytojas vyrizskų ir moterizskų ligų. Mokinosi universitete New Yorke, praktikavo ligonbucziucse; Viedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buvo perdėtiniiu mokslo Labanon, Bellevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Uz tikrina iszgydyma visų slaptų ir paprastų ligų, kaipotai: plauczių, kepenų, skaudėjimą vidurių galvos, nepomietį, apalpinimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moterizskas ligas ir nevaisingumą. Gydymui nervizskų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisais.

Ligas lytiszku dalii iszgydysiu į keles dienas, taipogi ligas pilvo, uždegimą žarnų, iszdziuvimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t. Iszgydymą užtikrinu kiekviename atsitikime. Chroniszkas ligas gydlau pasekmingai, ir slėpemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes.
134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.
Offiso valandos: nuo 9 ryto, iki 1 po piet. / nuo 5 po piet iki 8 vakaro
Nedėliomis: nuo 8 iki 10½ val. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.
Užpraszydami gydyklas prisiuskite \$1.00.
Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sveri ir apraszyk savo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

D. L. & W. R. R.

Trukiai iszeina isz Plymouth'o:
Ant 7:10; 8:45; 10:10; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghamton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarus.
Ant 7:24; 9:10; ir 11:5 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.
Ant 2:35; 3:51; 5:00 ir 7:45 po pietų į Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.
Ant 2:52; ir 7:13 po pietų į Northumberland ir visų tarpinių stacijų susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.
Tikietai už pigiausę prekę į visas szalias, Sziaurę — Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztųjų anglių pielinkes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant svieto popieros dėl gromatu rartzymo su puikiausiomis kvietkoms, apskaitymais ir pavinciaivėnėms parsidūda po neiszpasakytai mažemintą prekę. Kas prisius 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiausiu ant visos pasaulės popierų su konvertais; kas prisius \$1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimomes apmokame

Perkupcziams, agentams ir pedlioriams dūdamo didelį pelną. Antpareikalavimo iszsnucziame į visas dalis Amerikos

Užsisteliūdami į ofieras ir prisiusdami ant jų pinigų visada uždekte szitokį adresą.

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaukau visokius gėrymus, kaipotai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano **HOTELIS** po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

SEND 50 CENTS to us with this ad. and we will send you our celebrated **LA BERTA GUITAR** by express, C. O. D., subject to examination. It is a Genuine La Berta American made instrument of great beauty, perfect rosewood finish, very highly polished. Handsomely inlaid around sound hole and inlaid stripe in back, celluloid bound top edge. Fingerboard accurately fretted with raised frets, inlaid pearl position dots, American made patent head, and finest nickel plated tailpiece. A **REGULAR \$5.00 GUITAR**, powerful and sweet toned, furnished complete with an extra set of best quality steel strings and a valuable instruction book which teaches anyone how to play.

EXAMINE THE GUITAR at your express office and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of pay the express agent \$3.65 less 50c, or \$3.15 and express charges and the complete outfit is yours. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by \$3.65 cash in full we will give a Lettered Fingerboard Chart. It is an accurate guide, having all notes, with sharps and flats in full view, and can be easily adjusted to any guitar without changing the instrument. With the use of the lettered fingerboard anyone can learn to play without the aid of a teacher. Write for free musical instrument and piano and organ catalogue. Everything at lowest wholesale prices. Address: **SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO** (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. — Editor.)

SILPNUMAS

kuno, organizmo ir kraujo, gali but sudrutyta reikalaujant.

SEVEROS BLOOD PURIFIER

Priduoda kuniszką smarkumą ir karsztį ir turi didelę veikmę ant nervų; teipgi priduoda apetitą, **PREKĖ \$1.00.**

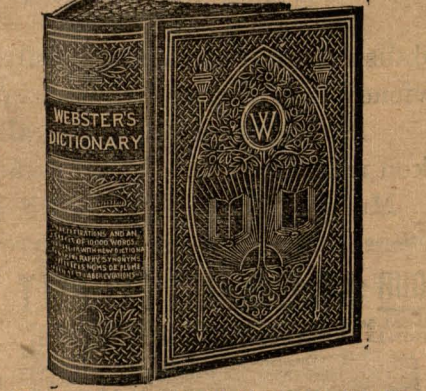
Severos Balsamas del Plaucziu

Yra moksliszkaiz sutaisyta gyduolė dėl palengvinimo kvėpavimo dusulingiems, persiszaldziusiems ir t. t.

25 ir 50 cts.
W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gydūlės yra gaminamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Graiciaziausiai iszgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

An \$8.00 DICTIONARY for \$1.00

The New Werner Edition of Webster's Dictionary.....
Newly and magnificently illustrated. We offer you the best Dictionary ever put on the market at a low price. This new edition contains many special features such as dictionary of Synonyms and Antonyms, lexicon of foreign phrases, dictionary of abbreviations, colored plates, etc., etc. Remember this is not the cheap book but a beautifully printed edition on fine paper with thousands of valuable additions of aid to students and business men. If you desire this book, send us our special offer price, \$1.00, and we will send you this great dictionary, bound in cloth or send us \$2.00 and we will send the same book bound in full tan sheep, with a beautiful cover design. The handsomest low-priced Dictionary ever published. For every day use in the office, home, school and library this dictionary is absolutely unequalled. Forwarded on receipt of our special offer price, \$1.00 for cloth binding or \$2.00 for the full tan sheep. If it is not satisfactory, return it and we will refund your money. Write for our special illustrated catalogue, quoting the lowest prices on books, **FREE.** We can save you money. Address all orders to
THE WERNER COMPANY,
Publishers and Manufacturers. Akron, Ohio.
[The Werner Company is thoroughly reliable. — Editor.]

WM. N. REINOLDS, Jr.,
ADVOKATAS.
42 Welles Building,
Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
Skolina pinigus.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo Apdowanota
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę aprekszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszciaus paminėtus daigtus Pigiausęi, Teisingiausęi ir Geriausęi, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

